

A Magyar Nemzeti Bank 2/2026. (III.6.) számú ajánlása

a környezeti, társadalmi és irányítási kockázatok kezeléséről, valamint a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítéséről a hitelintézeti tevékenységben

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása a környezeti, társadalmi és irányítási kockázatok (a továbbiakban együtt: ESG-kockázatok) azonosításával, mérésével, kezelésével és nyomon követésével, valamint a hitelintézeti üzleti tevékenységben a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítésével kapcsolatban, ezáltal a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás címzettjei: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) hatálya alá tartozó magyarországi székhellyel rendelkező hitelintézet, az Európai Unió másik tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államon kívüli országban székhellyel rendelkező (harmadik országbeli) hitelintézet magyarországi fióktelepe, valamint a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 8/A. § (1) bekezdése szerinti befektetési vállalkozás (a továbbiakban együtt: intézmény).

Az intézménynek a jelen ajánlásban foglaltakat a Hpt. 115. §-ában meghatározott alkalmazási szintnek megfelelően kell alkalmaznia.

A jelen ajánlás nem az egyetlen azon hazai felügyeleti és szabályozói lépések sorában, amelyek az ESG-kockázatokkal és a fenntartható pénzügyi kérdésekkel foglalkoznak. Az MNB által elvárt, a hitelkockázat vállalása, mérése, kezelése és kontrollja során a környezeti, társadalmi és vállalatirányítási információk felmérését szolgáló minimum kérdéssor alkalmazásáról szóló 7/2025. (VI. 23.) MNB ajánlás¹ [a továbbiakban: 7/2025. (VI. 23.) MNB ajánlás] is a fenntarthatósági kérdések és az ESG-kockázatok meghatározott vetületeinek kezelését és a pénzügyi intézmények folyamataiba integrálását segítik. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy a jelen ajánlás tartalma a korábbi, az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokról, valamint a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítéséről a hitelintézetek tevékenységeiben című 10/2022. (VIII. 2.) MNB ajánlásnál² [a továbbiakban: 10/2022. (VIII. 2.) MNB ajánlás] bővebb: a környezeti mellett már a kockázatkezelés vonatkozásában magában foglal társadalmi és irányítási szempontokat is.

A 10/2022. (VIII. 2.) MNB ajánlás felülvizsgálatának indoka az annak hatálybalépése óta eltelt időszakban megvalósult jogszabályfejlődés miatt szükségessé vált harmonizáció. A 2018-tól 2024-ig terjedő időszakban az Európai Unió kidolgozta a fenntartható finanszírozás alapköveit:

- a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról szóló, 2020. június 18-i (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletet (a továbbiakban: Taxonómia rendelet)³,

¹ <https://www.mnb.hu/letoltes/7-2025-esg-kerdoiv-ajanlas.pdf>

² <https://www.mnb.hu/letoltes/10-2022-zold-ajanlas.pdf>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex:32020R0852>

- a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről szóló 2019. november 27-i (EU) 2019/2088 európai parlamenti és tanácsi rendeletet ⁴ (a továbbiakban: SFDR),
- az 537/2014/EU rendeletnek, a 2004/109/EK irányelvnek, a 2006/43/EK irányelvnek és 2013/34/EU irányelvnek a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás tekintetében történő módosításáról szóló, 2022. december 14-i (EU) 2022/2464 európai parlamenti és tanácsi irányelvet (a továbbiakban: CSRD), valamint
- a prudenciális szabályozás ESG vonatkozású kiegészítéseit minden ágazat vonatkozásában, melynek részeként a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CRR), valamint a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek prudenciális felügyeletéről szóló 2013. június 26-i 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: CRD) is kiegészült ESG-kockázatokra vonatkozó előírásokkal.

Az Európai Bankhatóság (a továbbiakban: EBH) mandátuma részeként értékelte a fenntarthatósági szempontok prudenciális keretrendszerbe történő beépítésének lehetőségeit az 1. pillérbe⁵, a 2. pillérbe⁶ és a 3. pillérbe⁷ egyaránt, mely folyamatokhoz az MNB is aktívan hozzájárult.

Ezen folyamatok részeként a hitelintézetek tevékenységét támogató, a 10/2022. (VIII. 2.) MNB ajánlás felülvizsgálata során elvégzett módosítások megvalósítják az EBH 2025. január 8-ai, a környezeti, társadalmi és irányítási (ESG) kockázatok kezeléséről szóló iránymutatása (EBA/GL/2025/01)⁸ implementálását is. Az ajánlás továbbá implementálja a hitelnyújtásról és a hitelmonitorozásról szóló EBH iránymutatás (EBA/GL/2020/06; a továbbiakban: Hitelnyújtási Iránymutatás)⁹ fenntarthatósággal kapcsolatos részeit is. Az ajánlás kidolgozása során az MNB figyelembe vette a belső irányításról szóló EBH iránymutatást (EBA/GL/2021/05)¹⁰, amely a jelen ajánlás kidolgozásakor felülvizsgálat alatt áll, többek között a CRD módosítása tükrében.

Ugyanakkor a felülvizsgálat során – ahol a keretek ezt lehetővé tették, az MNB megtartotta a 10/2022. (VIII. 2.) MNB ajánlás első közzétételével párhuzamosan kiadott, az Európai Központi Bank (a továbbiakban: EKB) ESG-kockázatok kezelését célzó útmutatásából ¹¹ átültetett, az ágazat felkészülését segítő elvárásokat is, amennyiben azok továbbra is relevánsak a lényegesen kiegészült ESG-kockázatkezelési keretrendszer mellett.

Jelen ajánlás meghatározza az MNB elvárásait azokkal a megbízható vállalatirányítási rendszerekkel kapcsolatosan, amelyekkel az intézménynek a Hpt. 107. §-ával és 108/A. § (1) bekezdésével összhangban rendelkeznie kell, és a következőkre terjednek ki:

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A32019R2088>

⁵ CRR 501c. cikke

⁶ CRD 98. cikke

⁷ CRR 449a. cikke

⁸ <https://www.eba.europa.eu/activities/single-rulebook/regulatory-activities/sustainable-finance/guidelines-management-esg-risks>

⁹ https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/document_library/Publications/Guidelines/2020/Guidelines%20on%20loan%20origination%20and%20monitoring/Translations/886684/Final%20Report%20on%20GL%20on%20loan%20origination%20and%20monitoring_COR_HU.pdf

¹⁰ GL on internal governance under CRD_HU.docx (europa.eu)

¹¹ Guide on climate-related and environmental risks - Supervisory expectations relating to risk management and disclosure, konzultációs dokumentum, Európai Központi Bank, 2020. https://www.bankingsupervision.europa.eu/legalframework/publiccons/pdf/climate-related_risks/ssm.202005_draft_guide_on_climate-related_and_environmental_risks.en.pdf

- az ESG-kockázatok azonosítására, mérésére, kezelésére és nyomon követésére vonatkozó minimumszabályok és referenciamódszerek;
- minőségi és mennyiségi kritériumok az ESG-kockázatok által az intézmény kockázati profiljára és fizetőképességére rövid, közép- és hosszú távon gyakorolt hatások értékeléséhez;
- a Hpt. 109. § (2a) bekezdésével összhangban a vezető testület által elkészítendő tervek tartalma, amely terveknek konkrét időbeli ütemezést, valamint számszerűsíthető köztes célértékeket és mérföldköveket kell magukban foglalniuk az ESG-tényezőkől fakadó pénzügyi kockázatok felügyelete és kezelése céljából, beleértve azokat a kockázatokat is, amelyek az alkalmazkodás folyamatából, valamint az ESG-tényezőkkel kapcsolatos releváns uniós és hazai szabályozási célkitűzésekkel – különösen a klímasemlegesség 2050-ig történő megvalósítására irányuló, a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról szóló 2021. június 30-i (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendeletben (a továbbiakban: európai klímarendelet) meghatározott célkitűzéssel – összefüggő, valamint, amennyiben ez nemzetközileg aktív intézmény esetében releváns, harmadik országok jogi és szabályozási célkitűzéseivel összefüggő átállási tendenciákból erednek.

Jelen ajánlás részletesen tárgyalja továbbá az intézmény ESG-kockázatok kezelését célzó folyamatait az intézmény tágabb kockázatkezelési keretrendszerének részeként. Az ajánlásban foglaltakat az ESG-kockázatok rövid, közép- és hosszú távú azonosítására, mérésére, kezelésére és nyomon követésére szolgáló azon megbízható stratégiákkal, politikákkal, eljárásokkal és rendszerekkel kapcsolatban szükséges alkalmazni, amelyekkel az intézménynek – a Hpt. 107. § (1) bekezdésében előírt kockázatkezelési keretrendszert is magában foglaló – megbízható vállalatirányítási rendszerei részeként rendelkeznie kell.

Jelen ajánlás témájával összefüggő szabályrendszert különösen, de nem kizárólagosan az ágazati jogszabályok tartalmazzák.

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, ugyanakkor az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre továbbra is kötelesek.

Jelen ajánlás a kapcsolódó felügyeleti szabályozó eszközöket nem írja felül, hanem kiegészíti azokat, ezáltal az MNB értelmezését hivatott részletezni az ESG-kockázatok körütekintő kezelésére vonatkozóan, valamint a környezeti fenntarthatósági szempontoknak az intézmény tevékenységeiben történő érvényesítése kapcsán, a vonatkozó jogszabályokban megfogalmazott általános elvárásokat illetően.

Jelen ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelésének vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

II. Értelmező rendelkezések

1. Jelen ajánlás alkalmazásában

a) ágazati jogszabályok:

- aa) CRD és az annak felhatalmazása alapján kiadott rendeletek,
- ab) CRR és az annak felhatalmazása alapján kiadott rendeletek,
- ac) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Számviteli irányelv),
- ad) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/842 európai parlamenti és tanácsi rendelet,
- ae) Taxonómia rendelet¹² és az annak felhatalmazása alapján kiadott rendeletek,
- af) SFDR és az annak felhatalmazása alapján kiadott rendeletek,
- ag) CSRD és az annak felhatalmazása alapján kiadott rendeletek,
- ah) a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról, valamint az (EU) 2019/1937 irányelv és az (EU) 2023/2859 rendelet módosításáról szóló, 2024. június 13-i (EU) 2024/1760 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: CSDDD),
- ai) az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az említett rendelet nyolcadik részének II. és III. címében említett információk intézmények általi nyilvánosságra hozatala tekintetében történő alkalmazására vonatkozó végrehajtás-technikai standardok meghatározásáról és az (EU) 2021/637 bizottsági végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. november 29-i (EU) 2024/3172 bizottsági végrehajtási rendelet¹³;
- aj) a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.),
- ak) Hpt.,
- al) az ügyfél- és partnerminősítés, valamint a fedezetértékelés prudenciális követelményeiről szóló 40/2016. (X. 11.) MNB rendelet;

b) kapcsolódó felügyeleti szabályozó eszközök:

- ba) a likviditási kockázat méréséről, kezeléséről és kontrolljáról szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 12/2015. (VIII. 24.) MNB ajánlás¹⁴ [a továbbiakban: 12/2015. (VIII. 24.) MNB ajánlás],

¹²Habár a EU taxonómiája közvetlenül nem vonatkozik a hitelintézet alaptevékenységére [lásd a Taxonómia rendelet 1. cikk (2) bekezdés b) pontját], azaz hitelezési tevékenységére, közvetett módon számos szempontból releváns a hitelintézetek számára. Ez a rendelet kiindulópontot jelent az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, ellenálló és erőforrás-hatékony gazdaságot elősegítő gazdasági tevékenységek egységes azonosításához és osztályozásához. Az EU taxonómiájának kialakítása mögött kifejezett célkitűzés a tőkemozgások fenntartható beruházások irányába történő átirányításának támogatása. Ez a cél összhangban áll az Európai Bizottság Pénzügyi cselekvési tervével és a globális felmelegedésnek az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében létrejött és az Unió által 2016. október 5-én jóváhagyott párizsi megállapodás (a továbbiakban: Párizsi Megállapodás) 2. cikk (1) bekezdés c) pontjával. Ez a rendelet hivatott a további jogszabályi átalakítások alapját képezni (például a nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelv esetében). Az EBH-val összhangban, az MNB azt javasolja a hitelintézeteknek, hogy vegyék figyelembe üzleti tevékenységük során, hogy a Taxonómia rendelet milyen következményekkel jár. Továbbá, a Taxonómia rendelet segítséget nyújthat termékek kialakításához, kitételek csoportosításához, ügyfelekkel való kapcsolattartáshoz és stratégiai célok kialakításához.

¹³ http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/3172/oj

¹⁴ <https://www.mnb.hu/letoltes/likviditasi-ajanlas-megjelentetesre-datummal.pdf>

- bb) a vezető testületi tagok és kulcspozíciót betöltő személyek alkalmasságának értékeléséről szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás¹⁵ [a továbbiakban: 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás],
 - bc) a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény szerinti javadalmazási politika alkalmazásáról szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 4/2022. (IV. 8.) MNB ajánlás¹⁶ [a továbbiakban: 4/2022. (IV. 8.) MNB ajánlás],
 - bd) a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény, valamint a CRR szerinti nyilvánosságra hozatal gyakorlatának általános követelményeiről szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 7/2022. (IV. 22.) MNB ajánlás¹⁷ [a továbbiakban: 7/2022. (IV. 22.) MNB ajánlás],
 - be) a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás¹⁸ [a továbbiakban: 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás],
 - bf) a hitelkockázat vállalásáról, méréséről, kezeléséről és kontrolljáról szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 7/2024. (VI. 21.) MNB ajánlás¹⁹ [a továbbiakban: 7/2024. (VI. 21.) MNB ajánlás],
 - bg) a hitelkockázat vállalása, mérése, kezelése és kontrollja során a környezeti, társadalmi és vállalatirányítási információk felmérését szolgáló minimum kérdéssor alkalmazásáról szóló – jelen ajánlás kiadásakor - 7/2025. (VI. 23.) MNB ajánlás [a továbbiakban: 7/2025. (VI. 23.) MNB ajánlás],
 - bh) a tőke megfelelés belső értékelési folyamatára (ICAAP), a likviditás megfelelőségének belső értékelési folyamata (ILAAP) és felügyeleti felülvizsgálatukra, valamint az üzleti modell elemzésére (BMA) vonatkozó Módszertani Kézikönyv²⁰ (a továbbiakban: az MNB ICAAP-ILAAP-BMA Módszertani Kézikönyve);
- c) környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenység: a Taxonómia rendelet 3. cikkében meghatározottaknak megfelelő gazdasági tevékenység. Ebben a kontextusban lényeges kiemelni, hogy nemcsak azok a gazdasági tevékenységek kerülhetnek ebbe a kategóriába, amelyek már most (szinte) karbonsemlegesek, hanem azok is, amelyek hozzájárulnak a karbonsemleges áttálláshoz, de most még nem működnek karbonsemlegesnek tekinthető módon („transitional activity”), illetve azok, amelyek más gazdasági tevékenységek áttállását elősegítik („enabling activity”).
- d) univerzális hitelintézet: a Hpt. alapján pénzügyi szolgáltatási és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet végző és a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény alapján befektetési szolgáltatási tevékenységet végző, kiegészítő szolgáltatásokat is nyújtó intézmény.

2. Eltérő rendelkezés hiányában az ágazati jogszabályokban – elsődlegesen a CRR-ben és a CRD-ben – használt és meghatározott fogalmak a jelen ajánlásban is az ott használt jelentéssel bírnak.

¹⁵ <https://www.mnb.hu/letoltes/1-2022-alkalmassagi-ajanlas.pdf>

¹⁶ <https://www.mnb.hu/letoltes/8-2021-javadalmazasi-politika.pdf>

¹⁷ <https://www.mnb.hu/letoltes/9-2021-nyilvanossagra-hozatali-gyak.pdf>

¹⁸ <https://www.mnb.hu/letoltes/12-2022-belso-vedelmi-vonalak-ajanlas.pdf>

¹⁹ <https://www.mnb.hu/letoltes/7-2024-hitelkockazati-ajanlas.pdf>

²⁰ <https://www.mnb.hu/felugyelet/szabalyozas/felugyeleti-szabalyozo-eszkozok/modszertani-kezikonyvek/icaap-ilaap-bma-felugyeleti-felulvizsgalatok>

III. Általános elvárások

3. Az intézmény az ajánlásban foglalt felügyeleti elvárásokat a Hpt. 108/A. § (2) bekezdésében rögzítettek szerinti arányosság alkalmazásának megfelelő figyelembevételével teljesíti.
4. Az ágazati jogszabályok alapján összevont alapú felügyelet alá tartozó intézménnyel szemben elvárt, hogy az ajánlás elvárásait csoportszinten is alkalmazza. Ennek keretében az MNB különösen elvárja, hogy az intézmény a jogszabályok által rögzített, a kockázatkezelésre vonatkozó általános követelményeken belül az ESG-kockázatkezelési tevékenység vonatkozásában is legyen tekintettel a csoportszintű kockázatkezelés követelményeire.
5. Az MNB továbbra is jó gyakorlatnak tartja, ha az intézmény hivatalosan az ENSZ Felelős Banki Irányelvek aláírójává válik, explicit módon is vállalva a kapcsolódó keretrendszer alkalmazását.
6. Az MNB elvárja továbbá, hogy amennyiben az intézmény külföldi anyavállalata már az ENSZ Felelős Banki Irányelvek aláírója, és ezért az intézmény külön nem tartja szükségesnek az ENSZ Felelős Banki Irányelveinek aláírását, az intézmény saját működésében érvényesítse az anyavállalat által vállalt elveket, módszereket, célokat az anyavállalat által meghatározott határidők mentén.
7. Elvárt, hogy az intézmény a kapcsolódó felügyeleti szabályozó eszközökben rögzített elvárásokat a jelen ajánlásban foglalt elvárások figyelembevételével alkalmazza.
8. Az MNB elvárja, hogy amennyiben az intézmény az ESG kockázat mérésének, kezelésének és kontrolljának valamely elemét külső szolgáltató igénybevételével valósítja meg, legyen tekintettel a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 180–186. pontjában és a 7/2020. (VI. 3.) MNB ajánlásban részletesen kifejtett elvárásokra.
9. Továbbá az MNB elvárja, hogy az érintett univerzális hitelintézet biztosítsa az ESG-kockázatok szempontjából releváns jogszabályoknak való megfelelés belső koordinációját is.
10. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy bizonyos jogszabályok vonatkozásában a fenntarthatósággal összefüggő MNB álláspontot és elvárásokat külön vezetői körlevelek (pl. Vezetői Körlevél az ESG-kockázatok nyilvánosságra hozatala kapcsán elvárt intézkedésekről²¹) tartalmazzák.

IV. Elvárások az ESG-kockázatok és a fenntarthatósági szempontok üzleti tervben, üzleti modellben és stratégiában való érvényesítésére

11. Az MNB az üzleti tervvel, üzleti modellel és stratégiával kapcsolatban azt várja el, hogy az intézmény vegye figyelembe az intézmény fenntarthatósági kockázatait, valamint ezek hatásait a hosszú távú jövedelmezőségre, tőkehelyzetre és kockázati profilra vonatkozóan. Az ESG-tényezőkől eredő kockázatok ugyanis közvetlen hatással lehetnek az intézmény meglévő és jövőbeli stratégiáinak eredményességére, az üzleti modell ellenállóképességére.
12. Az MNB elvárja, hogy az intézmény vezető testülete gondoskodjon arról, hogy az ESG-kockázatok kezelése beépüljön az intézmény stratégiájába, kockázati étvágába, üzleti terveibe, valamint a belső kockázatkezelési keretrendszerébe. Az intézmény a stratégiájában és üzleti modelljében külön figyelmet kell, hogy fordítson a rövid, közép- és legalább 10 éves hosszú távú időhorizonton jelentkező ESG-kockázatokra.

²¹ <https://www.mnb.hu/letoltes/vezetoi-korlevel-az-esg-kockazatok-nyilvanossagra-hozatala-kapcsan-elvart-intezkedesekrol.pdf>

IV.1. Tervek az ESG-kockázatok felügyeletére és kezelésére

13. A Hpt. 109. § (2a) bekezdése alapján az intézmény köteles kialakítani és fenntartani az ESG-kockázatok felügyeletére és kezelésére vonatkozó tervét.
14. Az MNB elvárja, hogy az ESG-kockázatok felügyeletére és kezelésére kidolgozott tervek a IV.1.2. pontban ismertetett átállástervezési folyamat eredményei alapján kerüljenek kialakításra. Ennek keretében elvárt, hogy az üzleti környezet előretekintő elemzésén és az intézményen belüli átfogó stratégiai tervezési folyamaton alapuljanak. Az ezen elvek mentén kidolgozott terveknek áttekintést kell nyújtaniuk az intézmény által alkalmazott stratégiai intézkedésekről és kockázatkezelési eszközökről annak demonstrálása érdekében, hogy miként biztosítják azok megbízhatóságát az ESG-kockázatokkal szemben, valamint felkészültségüket a környezeti szempontból ellenállóbb és fenntarthatóbb gazdaságra való átállásra.
15. Elvárt, hogy az intézmény biztosítsa, hogy a tervei térjenek ki az ESG-kockázatok előretekintő kezelésének szempontjaira, ugyanakkor összhangban legyenek más alkalmazandó követelményekkel (például az átvilágításra, a fenntarthatósági beszámolásra és az üzleti modellek fenntartható gazdaságra történő átállással való összeegyeztethetőségét biztosító stratégiai intézkedésekre vonatkozó követelményekkel).

Az MNB elvárása szerint a terveknek tartalmazniuk kell különösen olyan, az intézmény üzleti modelljére és stratégiájára vonatkozó célkitűzéseket, intézkedéseket és célértékeket, amelyek adott esetben összhangban vannak a Számviteli irányelv 19a. vagy 29a. cikke alapján közzétett tervekkel, valamint az intézmény által jogszabály alapján teljesítendő és önként meghatározott ESG-vonatkozású célkitűzésekkel vagy kötelezettségvállalásokkal. Amennyiben az intézmény a Számviteli irányelv 19a. cikk (2) bekezdés a) pont iii. alpontjával vagy 29a. cikk (2) bekezdés a) pont iii. alpontjával összhangban közzéteszi a terveket, az MNB elvárja, hogy első lépésként vegye fontolóra a már rendelkezésre álló releváns információk ismételt felhasználását.
16. Elvárt, hogy az intézmény biztosítsa, hogy tervei és célértékei megfelelően beépüljenek üzleti stratégiájába, és igazodjanak kockázati és finanszírozási stratégiájához, kockázatvállalási hajlandóságához, a tőke megfelelés belső értékelési eljárásához és a VI. fejezetben meghatározott kockázatkezelési keretrendszeréhez. A vállalatirányítási rendszernek, az átállástervezési folyamat kiterjedtségének, valamint a tervek szerinti célkitűzések, célértékek és mérőszámok kifinomultsági fokának tükröznie kell az intézmény tevékenységének jellegét, méretét és összetettségét, valamint az ESG-kockázatok lényegességi értékelését, összhangban a 3. pontban rögzített arányosság elvének érvényesítésével.
17. Tekintettel az intézmény azon kötelezettségére, miszerint biztosítani kell a terveihez kapcsolódó rendszerek, folyamatok és mechanizmusok – többek között az Európai Unión kívül letelepedett leányvállalatain belül is – következetes és megfelelő beépítését, valamint az említett leányvállalatok azon kötelezettségére tekintettel, hogy a Hpt. 115. § (2) bekezdésével összhangban képesek legyenek a konszolidált tervek felügyelete szempontjából releváns adatokat és információkat előállítani, az MNB elvárja, hogy az anyaintézmény a konszolidált terv kidolgozása és végrehajtása során – az alkalmazandó jogszabályokra és a szabályozási ESG-célkitűzésekre tekintettel – vegye figyelembe azokat az ESG-kockázatok, amelyeknek az Európai Unión kívül letelepedett leányvállalatok lényegesen ki vannak téve. Az MNB tehát elvárja, hogy az anyaintézmény legyen képes információkkal megfelelően alátámasztott konszolidált megközelítést bemutatni.

IV.1.1. Irányítás

Feladat- és felelősségi körök

18. Elvárt, hogy az intézmény egyértelműen határozza meg a tervek kidolgozásával, jóváhagyásával, végrehajtásával és nyomon követésével kapcsolatos felelősségi köröket. A feladat- és felelősségi körök megfelelő irányítási és döntéshozói szinten történő kijelölésekor az intézménynek figyelembe kell vennie az átállástervezési folyamat más folyamatokkal – például a tágabb üzleti stratégiával és a kockázatvállalási hajlandósággal – való összefüggését és azokra gyakorolt befolyását.
19. Az MNB elvárja, hogy a tervek jóváhagyása és a végrehajtás ellenőrzése a vezető testület felelősségi körébe tartozzon. A végrehajtás felügyelete részeként a vezető testület többek között rendszeres tájékoztatást kell kapjon a releváns fejleményekről és az intézmény célértékeihez képest elért eredményekről, és jelentős eltérések esetén korrekciós intézkedésekre vonatkozó döntéseket kell életbe léptetnie.
20. Ahhoz, hogy az ESG-kockázatok az 53. pontnak megfelelően beépüljenek a három védelmi vonalba, az MNB elvárja, hogy
 - a) az első védelmi vonal feleljen a partnerekkel²² a saját átállási stratégiáikról kialakítandó párbeszédért, valamint az intézmény célkitűzéseivel és kockázatvállalási hajlandóságával való összhangnak a 39. e) pont ea) alpontjában meghatározott egyértelmű kötelezettségvállalási politikák alapján történő értékeléséért. E célból az intézménynek biztosítania kell, hogy az érintett alkalmazottak megfelelő szaktudással és képességekkel rendelkezzenek annak értékeléséhez, hogy a partnerek átállási stratégiái – beleértve az átállási terveiket is, amennyiben rendelkezésre állnak – milyen mértékben javítják az ESG-kockázatokkal szembeni ellenállóképességüket, és milyen mértékben igazodnak az intézmény célértékeihez;
 - b) a kockázatkezelési részleg biztosítsa, hogy – a kockázatkezelési keretrendszer részeként – a kockázatvállalási hajlandóságról szóló nyilatkozatban meghatározott kockázatvállalási határértékek összhangban legyenek az intézmény tervének minden vetületével, többek között az ágazati politikákkal;
 - c) a belső ellenőrzési részleg – a kockázatkezelési keretrendszer részeként – vizsgálja felül az intézmény tervét, és értékelje, hogy az megfelel-e a jogi és szabályozási követelményeknek, és hogy az ESG-kockázatok tekintetében összhangban van-e az intézmény kockázati stratégiájával és kockázatvállalási hajlandóságával. E célból a belső ellenőrzési részlegnek figyelembe kell vennie egyrészt azt, hogy a terv lehetővé teszi-e az intézmény számára a kockázati profiljában bekövetkezett változások kimutatását és kezelését, másrészt azt, hogy az intézmény hogyan kezeli a célértékeitől való eltéréseket, harmadrészt pedig azt, hogy az alapul szolgáló feltevések, módszertanok és kritériumok kiválasztása és alkalmazása következetes-e.

Belső folyamatok és kapacitás

21. Elvárás, hogy az intézmény a szervezet minden szintjén érdemi és rendszeres kommunikációt és információcserét biztosítson annak érdekében, hogy a tervek kidolgozása, végrehajtása és felülvizsgálata során figyelembe lehessen venni a belső érdekelt felek meglátásait és visszajelzéseit. E célból az intézménynek legalább a stratégiai tervezésért, a kockázatkezelésért,

²² Partnernek – a CRR-ben foglaltaknak megfelelően – azok a természetes vagy jogi személyek minősülnek, amelyekkel szemben a banknak kockázati kitettsége keletkezik. Ez a fogalom többek között a tőkekövetelmény-számítás, a nagykockázati limitek és jelen esetben pedig az ESG-kockázatok alapja.

a fenntarthatósági közzétételekért, a jogi szolgáltatásokért és a megfelelésért felelős egységeket, osztályokat és részlegeket be kell vonnia a tervek kidolgozásába, és értékelnie kell, hogy mely további egységek, osztályok és részlegek bevonása lehet szükséges.

22. Az MNB elvárja, hogy az intézmény – az V. fejezettel összhangban – biztosítsa, hogy elegendő kapacitással, szaktudással és erőforrással rendelkezzen az átállástervezési folyamatuk kialakításához és végrehajtásához, valamint tervei megbízhatóságának rendszeres értékeléséhez és azok végrehajtásának nyomon követéséhez. Ennek keretében az intézménynek fel kell térképeznie a meglévő készségbeli és szaktudásbeli hiányosságokat, és szükség esetén korrekációs intézkedéseket kell hoznia.

Adatkezelés

23. Az intézménynek megbízható irányítási eljárásokkal kell rendelkeznie az átállástervezési törekvései támogatásához szükséges adatok gyűjtéséhez, validálásához és összesítéséhez, valamint e törekvések végrehajtásának nyomon követéséhez, többek között a rendelkezésre álló nyilvános információk és a partnerek a 71–77. pontban meghatározott átállási terveinek felhasználásával.

IV.1.2. Átállástervezés

Forgatókönyvek és pályák

24. Az MNB elvárja, hogy az intézmény ismerje az ESG-kockázatokra való érzékenységet, így különösen a különböző forgatókönyvek szerint – többek között a magasabb szintű fizikai kockázatot vagy rendezetlen átállást feltételező forgatókönyvek esetén – felmerülő átállási és fizikai kockázatokat. Az intézménynek tisztában kell lennie azzal, hogy a különböző forgatókönyvek hogyan befolyásolhatják az átállástervezési törekvéseit.
25. Elvárt, hogy az intézmény a működési helye szerinti joghatóság éghajlattal kapcsolatos és környezetvédelmi szabályozási célkitűzéseivel való alkalmazkodás folyamatából fakadó, esetleges konkrét környezeti kockázatok nyomon követése és kezelése céljából körültekintően válassza meg a forgatókönyveket, valamennyi alábbi lépés megtételével:
- a) értékelnie kell az Európai Unió, a tagállamok és adott esetben harmadik országok átállási pályákra vonatkozó célkitűzéseinek lehetséges hatásait, legalább a lényegességi értékelés alapján meghatározott kiválasztott ágazatok tekintetében. E folyamat során az intézménynek figyelembe kell vennie az európai zöld megállapodásból²³ és az európai klímarendeletről származó valószínűsíthető pályákat, valamint az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület legfrissebb jelentéseit és a testület által előírt intézkedéseket;
 - b) figyelembe kell vennie a 86. pontban említett nemzeti, uniós vagy nemzetközi szervezetektől származó, tudományosan megalapozott és naprakész forgatókönyveket;
 - c) figyelembe kell vennie az intézmény önként vállalt vagy jogszabályban előírt, az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatban tett célkitűzéseit vagy kötelezettségvállalásait.
26. Elvárás, hogy az intézmény által használt forgatókönyvek és pályák földrajzi hivatkozása és (például regionális bontás szerinti) részletezettsége releváns legyen az intézmény üzleti modellje és kitettségai szempontjából.

²³ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hu

27. Az arányosság elvének megfelelően elvárt, hogy az intézmény által használt forgatókönyvek köre és összetettsége legyen arányos az intézmény méretével és összetettségével. A kis méretű és nem összetett intézmény és más, nem nagy méretű intézmény a fő paraméterek és feltételezések, bevont kockázatok, figyelembe vett időhorizontok és a regionális szinten bontott hatások egyszerűsített körére hagyatkozhat. A nagy méretű intézmény a – végleges és köztes célértékeket tartalmazó – terveit olyan forgatókönyvvvel kell összevesse, amely összeegyeztethető a Párizsi Megállapodás) szerinti 1,5 °C-ra való korlátozásával, valamint a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére vonatkozó, az európai klímarendeletben meghatározott célkitűzéssel.
28. Az MNB elvárja, hogy az intézmény biztosítsa, hogy a terveiben használt forgatókönyvek és pályák a szervezet egészében és valamennyi vizsgált időhorizonton következetesek legyenek, például az üzleti stratégiák kialakításakor és a rövid, közép- és hosszú távú célértékek meghatározásakor. Az intézménynek dokumentálnia kell a forgatókönyvek kiválasztásának folyamatát, valamint bármely változtatás vagy eltérő használat okait. A különböző forgatókönyvek különböző célokra történő használatára vonatkozó döntéseket, valamint a forgatókönyvek módosítására vonatkozó döntéseket egyértelműen meg kell indokolni.

Időhorizontok és mérföldkövek

29. Az MNB elvárja, hogy az intézmény különböző időhorizontokat határozzon meg a terveiben, amelyeknek rövid, közép- és legalább 10 éves időhorizontra kiterjedő hosszú távú tervezési horizontot kell tartalmazniuk. Az ESG-kockázatok különböző időhorizontokon történő nyomon követésére és kezelésére kidolgozott intézkedéseknek figyelembe kell venniük a 67. pontban ismertetett elveket.
30. Elvárt, hogy az intézmény rendszeres időközönként mérföldköveket határozzon meg a működési helye szerinti joghatóságok rövid, közép- és hosszú távú szabályozási célkitűzéseiből eredő ESG-kockázatok nyomon követésére és kezelésére. Ezek a célkitűzések többek között az Európai Unió azon célkitűzései, hogy 2030-ra az 1990-es szinthez képest 55%-kal csökkentse az üvegházhatásúgáz-kibocsátást (a továbbiakban: ÜHG-kibocsátás), és 2050-re elérje a nettó zero kibocsátást, az uniós vagy adott esetben a nemzeti jogszabályok által meghatározott egyéb köztes éghajlati célértékeket, valamint az egyéb környezeti tényezőkkel – például a természet helyreállításával²⁴ vagy az erdőirtással²⁵ – kapcsolatos célkitűzéseket.
31. Az MNB elvárja, hogy az intézmény biztosítsa, hogy a rövid, közép- és hosszú távú célkitűzései és a célértékek kölcsönhatásban legyenek egymással, és kellően definiáltak legyenek. Ez kiterjed annak biztosítására, hogy a hosszú távú célkitűzések – például a nettó zero ÜHG-kibocsátás elérésére vonatkozó kötelezettségvállalások – megjelenjenek a középtávú stratégiákban (például középtávú ágazati politikákban vagy az üzletágak növekedési célértékeiben), valamint annak biztosítására, hogy a rövid távú pénzügyi mérőszámok vagy célértékek [például jövedelmezőségi mutatók, kockázati költségek, fő teljesítménymutatók („key performance indicator”, a továbbiakban: KPI) és fő kockázati mutatók („key risk indicator”, a továbbiakban: KRI), kockázatvállalási határértékek, árképzési keretek] mérhetőek, számszerűsíthetők és időben

²⁴ a természet helyreállításáról és az (EU) 2022/869 rendelet módosításáról szóló 2024. június 24-i (EU) 2024/1991 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L, 2024/1991, 2024.7.29.).

²⁵ az erdőirtáshoz és az erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2023. május 31-i (EU) 2023/1115 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 150., 2023.6.9., 20. o.)

nyomon követhetőek legyenek, továbbá következtetések legyenek és összhangban álljanak a közép- és hosszú távú célkitűzésekkel.

A lényegességi értékelés alapja

32. Az MNB elvárja, hogy az intézmény átállástervezési folyamata arra irányuljon, hogy megfelelően kezelje a lényeges ESG-kockázatokat, különösen a környezeti átállást, valamint az ESG-kockázatok VI.1.1. pontnak megfelelően elvégzett megbízható, rendszeresen frissített lényegességi értékelése alapján azonosított fizikai kockázatokat. Az intézménynek célzott intézkedéseket kell megállapítania az olyan kitétségekből, portfóliókból, valamint finanszírozott gazdasági tevékenységekből és termelési kapacitásokból eredő lényeges ESG-kockázatok nyomon követésére és kezelésére, amelyek különösen érzékenyek lehetnek a gazdaság ESG-tényezőikkel kapcsolatos, alkalmazandó jogi és szabályozási célkitűzésekhez való igazodásának folyamatára.

Mérőszámok

33. Elvárt, hogy az intézmény különféle – többek között előrettekintő – mérőszámokat használjon a célértékek meghatározásának támogatása, valamint a tervei végrehajtásának előmozdítása és nyomon követése érdekében.
34. Elvárt ennek vonatkozásában, hogy a célértékek meghatározásához az intézmény a 134. pontban szereplő mérőszámok és mutatók mérlegelésével kiválasztott mérőszámokat és mutatókat használjon. Az intézménynek üzleti stratégiája és kockázatvállalási hajlandósága figyelembevételével kell meghatároznia, hogy az ESG-kockázatok nyomon követése és kezelése céljából milyen egyéb kockázatalapú és előrettekintő mérőszámokat és célértékeket szerepeltet a terveiben. Ennek keretében tartozik az átállástervezés által az intézmény üzleti és kockázati profiljára gyakorolt pénzügyi hatások rövid, közép- és hosszú távú értékeléséhez szükséges mérőszámok értékelése, kiszámítása és használata, többek között az átállástervezés által a pénzügyi teljesítményre, a bevételi forrásokra, a jövedelmezőségre és a portfóliók kockázati szintjére gyakorolt hatás mérésével.
35. Az MNB elvárásai szerint a mérőszámok kiszámításához és a célértékek meghatározásának támogatásához szükséges adatok hiánya esetén az intézménynek a 74., 75. és 77. pontban ismertetett lépéseket kell követnie.
36. A kis méretű és nem összetett intézmény és más, nem nagy méretű intézmény – a nagy méretű és összetett intézményhez képest – kevesebb mutatóra hagyatkozhat a mérőszámok használatához és a célértékek meghatározásához, és nagyobb mozgástérrel fogalmazhat meg minőségi célkitűzéseket.
37. Jóllehet az intézménnyel szemben az MNB minimális elvárása az éghajlattal kapcsolatos kockázatokhoz kapcsolódó mérőszámok kombinációjának alkalmazása, lépéseket kell tennie annak érdekében, hogy fokozatosan figyelembe vegyen olyan mérőszámokat is, amelyek támogatják az éghajlattal kapcsolatos kockázatoktól eltérő környezeti kockázatoknak – például az ökoszisztémák állapotromlásából és a biológiai sokféleség csökkenéséből eredő kockázatoknak, valamint e kockázatok éghajlattal kapcsolatos kockázatok tükröző, lehetséges befolyásának, továbbá a társadalmi és irányítási kockázatoknak – való kitétséghez és azok kezeléséhez kapcsolódó kockázattertelést és stratégiai irányítást.

IV.1.3. A tervek kulcsfontosságú tartalmi elemei

38. Az MNB elvárja, hogy az intézmény dokumentálja a terveit, többek között a módszertanokat, a feltételezéseket, a kritériumokat, a célértékeket és a célértékek elérése érdekében tervezett intézkedéseket, valamint a végrehajtott és tervezett felülvizsgálatokat. Az intézménynek meg kell határoznia a terv egyes részei által lefedett kockázatok körét, például azt, hogy az a környezeti, társadalmi vagy irányítási kockázatokra vonatkozik-e, és biztosítania kell, hogy a terv minden vetülete legalább a környezeti kockázatokot kezelje.
39. Az MNB ugyanakkor elvárja, hogy a nagy méretű intézmény biztosítsa, hogy a tervei legalább a következő szempontokat tartalmazzák:
- a) a tervek stratégiai célkitűzései és ütemterve:
 - aa) az ESG-kockázatok rövid, közép- és hosszú távú kezelésére irányuló magas szintű átfogó stratégiai célkitűzés, az általános üzleti stratégiával és a kockázatvállalási hajlandósággal összhangban;
 - ab) átfogó, hosszú távú célok köztes mérföldkövekkel az üzleti modell ESG-kockázatokkal szembeni ellenállóképességének – azon belül az üzleti struktúra és a bevételek e mérföldkövekkel való összhangjának – biztosítása érdekében;
 - ac) az intézmény célkitűzéseinek és célértékeinek megértése szempontjából releváns alapvető feltételezések, inputok és háttér-információk, ideértve a központi vagy referencia-forgatókönyv(ek) kiválasztását, valamint az ESG-kockázatok lényegességi értékelésének, a portfóliókiigazítás értékelésének és más forgatókönyv-elemzéseknek az eredményeiből levont intézményi következtetéseket;
 - b) célértékek és mérőszámok:
 - ba) az ESG-kockázatok – többek között az intézmény működési helye szerinti joghatóság jogi és szabályozási fenntarthatósági célkitűzéseinek megvalósítását szolgáló kiigazítási folyamatból, valamint a fenntartható gazdaságra való átállás szélesebb körű tendenciáiból fakadó kockázatok – kezelése érdekében meghatározott mennyiségi célok, valamint az ESG-kockázatok nyomon követéséhez és a célértékek elérése terén tett előrehaladás nyomon követéséhez használt mérőszámok;
 - bb) a célértékekkel és nyomonkövetési mérőszámokkal lefedett portfóliók, ágazatok, eszközosztályok, üzletágak és adott esetben gazdasági tevékenységek (azaz egyedi technológiák), biztosítva, hogy a célértékek és mérőszámok megfelelően tükrözzék az intézmény tevékenységének jellegét, méretét és összetettségét, valamint az intézmény által az ESG-kockázatokra vonatkozóan végzett lényegességi értékelést;
 - bc) azok az időhorizontok, amelyekre a célértékek és a mérőszámok vonatkoznak;
 - c) irányítás:
 - ca) a tervek irányítási struktúrája, azon belül a terv kidolgozásával, jóváhagyásával, végrehajtásával, nyomon követésével és aktualizálásával kapcsolatos feladat- és felelősségi körök, beleértve a célértékektől való eltérés esetén teendő eskalációs lépéseket;
 - cb) a terv hatékony végrehajtásához szükséges megfelelő ismeretek, készségek és szaktudás biztosítása érdekében hozandó, kapacitásokkal és erőforrásokkal kapcsolatos intézkedések, többek között az ESG-kockázatokkal kapcsolatos képzések és belső kultúra;
 - cc) az ESG-kockázatok megbízható kezelésének elősegítését célzó javadalmazási politikák és gyakorlatok, az intézmény célkitűzéseivel és kockázatvállalási

hajlandóságával összhangban;

cd) az átállástervezési folyamathoz használt adatok és rendszerek;

d) végrehajtási stratégia:

da) a terv célértékeinek elérése érdekében az alapvető banki tevékenységeken és folyamatokon belül megtett vagy tervezett rövid, közép- és hosszú távú intézkedések áttekintése, kitérve arra is, hogy az intézmény hogyan építi be a terv célkitűzéseit a döntéshozatali folyamatába és szokásos kockázatkezelési keretrendszerébe; az egyes intézkedések megfigyelt hatékonyságára vagy a releváns célérték(ek)hez való becsült hozzájárulására vonatkozó kiegészítő információkkal;

db) a pénzügyi kockázati kategóriákra vonatkozó politikákhoz és eljárásokhoz, valamint a kulcsfontosságú gazdasági tevékenységekre, ágazatokra és helyszínekre vonatkozó hitelezési és befektetési politikákhoz és feltételekhez igazodás;

dc) a terv végrehajtásának támogatása érdekében a szolgáltatások és termékek összetételében és árazásában bevezetett változások;

dd) az intézmény üzleti stratégiáját, valamint az ESG-kockázatokkal összefüggő kockázatvállalási hajlandóságát támogató befektetések és stratégiai portfólióallokáció, ideértve a fenntarthatósággal és az átállással kapcsolatos termékekre és szolgáltatásokra, valamint arra vonatkozó tájékoztatást, hogy a stratégiai jellegű finanszírozási döntések esetleges változásait hogyan kísérik arányos kockázatkezelési eljárások;

e) partnerbevonási (engagement) stratégia:

ea) a partnerek bevonására vonatkozó politikák, ideértve többek között a bevonás gyakoriságára, tárgykörére és célkitűzéseire, a lehetséges intézkedések típusaira és az eskalációs folyamatokra vagy kritériumokra vonatkozó információkat;

eb) a partnerek ESG-kockázatoknak való kitettségével, valamint az intézmény célkitűzéseire és kockázatvállalási hajlandóságához való igazodásával kapcsolatos információk gyűjtésére és értékelésére szolgáló folyamatok, módszertanok és mérőszámok;

ec) a bevonási gyakorlatok eredményei, beleértve a partnerek alkalmazkodóképességének és a fenntarthatóbb gazdaságra való átállással szembeni ellenállóképességének áttekintését.

40. Az MNB elvárja, hogy a kis méretű és nem összetett intézmény és más, nem nagy méretű intézmény legalább a 39. a) pont aa) és ab) alpontjában, b) pont ba) és bb) alpontjában, c) pont ca) alpontjában, d) pont da) és db) alpontjában, valamint e) pont ea) és eb) alpontjában foglalt szempontokat szerepeltesse a terveiben.

41. Az intézmény tervei kidolgozásához és formájának kialakításához – mérlegelése alapján – az 1. mellékletet használhatja támogató eszközként.

IV.1.4. A tervek nyomon követése, felülvizsgálata és aktualizálása

42. Az MNB elvárja, hogy az intézmény – a IV.1.2. és VI.2.6. pontban foglalt rendelkezéseknek megfelelően – nyomonkövetési folyamatok és mérőszámok segítségével kövesse nyomon tervei végrehajtását. Elvárt, hogy az intézmény rendszeres előrejelzéseket végezzen annak értékelése céljából, hogy képes-e elérni a célértékeiket.

43. Elvárás, hogy a nyomonkövetési keretrendszer tegye lehetővé a vezető testület számára, hogy egyidejűleg nyomon követhesse az ESG-kockázatok nyomon követésére szolgáló mérőszámok

alakulását, valamint a terv mérföldköveinek teljesítése tekintetében elért előrehaladást, a célértékek vagy célkitűzések teljesítésének elmaradására vonatkozó egyértelmű és részletes magyarázattal, valamint a különböző típusú pénzügyi kockázatokra gyakorolt lehetséges hatások különböző időhorizontokra vonatkozó értékelésével.

44. Az MNB elvárja, hogy az intézmény rendszeresen, de legalább az üzleti stratégiája Hpt. 108. § (1) bekezdésével összhangban történő aktualizálásakor vizsgálja felül és szükség esetén aktualizálja tervét, például az ESG-kockázatok újabb lényegességi értékelésére, a portfólióik és a partnerek tevékenységeinek alakulására, a rendelkezésre álló új forgatókönyvekre, referenciaértékekre vagy ágazati pályákra, valamint a jelenlegi vagy hamarosan megjelenő szabályozás hatásaira vonatkozó aktualizált információkra tekintettel.

IV.2. További fenntarthatósági szempontok érvényesítése

45. Tekintettel arra, hogy az üzleti stratégia végrehajtása hatással van a környezetre, melynek következményeképp az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok megnövekedhetnek és idővel kihatással lehetnek az üzleti modellek ellenállóképességére, az MNB jó gyakorlatnak tartja az alábbiakat:
- a) az intézmény lépéseket tesz a teljes karbon- és ökológiai lábnyoma, valamint ESG-kockázatai csökkentése érdekében, különösen azon kitettségek vonatkozásában, amelyek a lényegességi értékelése, a tőkemegfelelés belső értékelési folyamatára (a továbbiakban: ICAAP) és a kockázatvállalási keretrendszere alapján lényeges pénzügyi ESG-kockázatot hordoznak, a 93. és 94. pontban meghatározott kockázatkezelési eszközökkel összhangban;
 - b) az intézmény a IV.1. fejezet alapján kidolgozott, a lényeges ESG-, valamint fizikai és átállási kockázatok kezelésére szolgáló tervében biztosítja, hogy a fenntarthatósági és klímakockázatok kezelése a stratégiába és az üzleti modellbe integráltan jelenjen meg; jó gyakorlat, ha a terv kitér – a portfólióra és az ügyfélkitettségekre vonatkozó intézkedések mellett – az intézmény saját működéséből eredő ESG-kockázatokra is, amelyek kezelését és nyomon követését az ajánlás működési és reputációs kockázatokra vonatkozó rendelkezései részletezik.
46. Az MNB elvárja, hogy a mindenkori fenntartható pénzügyi, valamint a vonatkozó fogyasztóvédelmi előírásokkal összhangban az intézmény biztosítsa, hogy ügyfelei megfelelő, érthető és nem megtévesztő tájékoztatást kapjanak a termékeihez és szolgáltatásaihoz kapcsolódó környezeti fenntarthatósági szempontokról, azok ESG-kockázati jellemzőiről, valamint a fenntarthatósági célkitűzésekhez való hozzájárulásról. A tájékoztatás – a termékek és szolgáltatások jellegzetességeit figyelembe véve – kiterjedhet különösen az ingatlanfedezetek energetikai jellemzőire, azok esetleges hatására a hitel feltételeire, valamint – amennyiben észszerűen becsülhető – a finanszírozott termékek és szolgáltatások teljes életciklusa során felmerülő jelentős környezeti és társadalmi hatásokra.

V. Elvárások a vállalatirányítással kapcsolatban

47. Az MNB elvárja, hogy az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület ismerje és értse az ESG-kockázatokat annak érdekében, hogy a vállalt kockázatok mértéke összhangban legyen az intézmény kockázati étvágyával és stratégiájával, belső szabályzataival és politikáival, valamint, hogy az intézmény megfeleljen az irányadó jogszabályi előírásoknak és egyéb kötelezettségeknek. Elvárt, hogy az ESG-kockázatokat figyelembe vevő, megbízható és következetes kockázatkezelési kultúra foglalja magában a vezető testület egyértelmű kommunikációját „legfelsőbb szintű állásfoglalás” formájában, tartalmazzon olyan megfelelő

intézkedéseket, amelyek az intézményen belül előmozdítják az ESG-tényezőkkel és kockázatokkal kapcsolatos ismeretek mélyítését, valamint az intézmény saját ESG-stratégiai célkitűzéseinek és kötelezettségvállalásainak ismeretét.

48. Az MNB elvárja továbbá, hogy az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület gyakoroljon hatékony felügyeletet az intézmény ESG-kockázatai felett, valamint az üzleti stratégia éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti fenntarthatósági célkitűzésekre (lásd a 11. pontot) gyakorolt hatásaival kapcsolatban.
49. A Hpt. 113. § (3) bekezdése alapján, továbbá az 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlással összefüggésben az MNB elvárja, hogy az intézmény vezető testülete megfelelő kollektív tudással, készségekkel és tapasztalatokkal rendelkezzen az ESG-kockázatokkal illetően is. Az MNB az 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás 40. és 80. pontjával összhangban elvárja, hogy az intézmény
- a) megfelelő humán és pénzügyi erőforrást biztosítson a vezető testület tagjai és az érintett kulcspozíciót betöltő személyek²⁶ ESG-kockázatokra vonatkozó képzésére,
 - b) biztosítsa, hogy a vezető testületi tagok és az érintett kulcspozíciót betöltő személyek már a jogviszony megkezdésekor, a feladatkörre való felkészítés és képzés keretében megismerkedjenek az intézmény ESG-kockázataival,
 - c) a vezető testület összetételének megváltozása vagy az 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás 20. pont c) vagy d) alpontjában meghatározott esetben értékelje, hogy az irányítási és a felügyeleti jogkörrel rendelkező vezető testület tagjai együttesen képesek-e az ESG-kockázatokra is kiterjedően az 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás 67. pontja és a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 52. pontja szerinti feladatokat ellátni.

A vezetőkre vonatkozó eljárásoknak figyelembe kell venniük, hogy az ESG-tényezők és az ESG-kockázatok ismerete releváns a vezető testületi tagok és a kulcspozíciót betöltő személyek alkalmasságának értékelése szempontjából. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha az intézmény az ESG-kockázatok megfelelő ismerete érdekében ezen munkavállalók számára személyre szabott továbbképzést is biztosít.

50. A Hpt. 109. §-ában foglaltakkal összhangban az MNB elvárja, hogy az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület biztosítsa a megfelelő humán és pénzügyi erőforrásokat, továbbá hatáskört az ESG-kockázatok kezelésében részt vevő szervezeti egységek és területek – különös figyelemmel a kontroll funkciót ellátó területek – számára.
51. Elvárt, hogy az intézmény folyamatosan fejlessze az ESG-kockázatok szükség szerinti azonosítására, értékelésére, nyomon követésére, kezelésére és csökkentésére szolgáló képességeit. Az MNB – összhangban a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 90. és 93. pontjával – elvárja, hogy
- a) az intézmény képzési politikája részeként rendszeres képzést biztosítson a vezető testület és az alkalmazottak számára az ESG-tényezők és -kockázatok következményeiről, mely képzés figyelembe veszi az adott munkavállaló felelősségi körét ezen kockázatok kezelésében;
 - b) az intézményen belül valamennyi munkavállaló ismerje az intézmény ESG-kockázatainak kezelésével összefüggésben rá háruló feladatokat;
 - c) a képzési tevékenységre vonatkozó politikákat és eljárásokat naprakészen tartsa.
- Az MNB jó gyakorlatnak tartja továbbá, ha az intézmény fontolóra veszi az általános környezet- és klímatudatos szemléletformálás lehetőségét is.

²⁶ Beleértendő a 29. pont szerint az ESG-kockázatok kezeléséért és kontrolljáért felelős külön szervezeti egység vezetője, vagy az ESG-kockázatok kezeléséért és kontrolljáért felelős vezető.

52. Elvárás az intézménnyel szemben, hogy a Hpt. 107. §-a és a 12/2022. (VIII. 11.). MNB ajánlás szerinti általános felelősséghez kapcsolódóan, a belső védelmi vonalakkal kapcsolatos általános elvekkel összhangban, az ESG-kockázatok tekintetében is egyértelműen határozza meg az egyes belső irányítási és belső kontroll funkciót ellátók felelősségét. Ezzel összefüggésben elvárt, hogy az intézmény az ESG-kockázatok a három védelmi vonal mentén építse be a belsőkontroll-keretrendszerébe. Ennek érdekében elvárás, hogy az intézmény olyan szervezeti felépítést és működési struktúrát alakítson ki, amely segíti és támogatja az irányítási funkciót betöltő testületet az intézmény, illetve a csoportot érintő ESG-kockázatokra való jobb rálátásban és azok hatékony menedzselésében. Az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület feladata biztosítani, hogy a releváns felelősségi körök átláthatóak, egyértelműek, jól körülhatároltak, következetesek, kellően dokumentáltak legyenek, valamint, hogy a felelősségi körben leírtaknak való megfelelés kikényszeríthető legyen.
53. Elvárás, hogy a belsőkontroll-keretrendszer három védelmi vonala vonatkozásában az egyes funkciókat ellátók felelőssége az alábbiak mentén kerüljön meghatározásra.
- a) Elvárt, hogy az első védelmi vonalba tartozó munkatársak feladata legyen az ESG-kockázatokkal kapcsolatos, az ügyfél, a termék vagy a tranzakció jellegéből eredő releváns információk azonosítása és rögzítése, az ügyfél-onboarding, a hitelezési és befektetési döntések, valamint a meglévő ügyfelek felülvizsgálata és monitorozása során, a lényegesség és arányosság elveinek alkalmazásával. Az első védelmi vonal feladata nem az ESG-kockázatok minősítése vagy végső értékelése, hanem azok második védelmi vonal felé történő továbbítása és megfelelő kezelési folyamatokba történő bevonása. Ennek érdekében az első védelmi vonal munkatársainak megfelelő hozzáértéssel és ismeretekkel kell rendelkezniük a potenciális ESG-kockázatok azonosítása érdekében.
 - b) A második védelmi vonal keretében
 - ba) a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 128. pontja szerinti megfelelőségi kockázatokba az MNB beleértendőnek tartja az ESG-kockázatok meglévő folyamatokba való nem megfelelő integrációját;
 - bb) elvárás, hogy a kockázatkezelési funkció – az első védelmi vonaltól függetlenül – végezze az ESG-kockázatok módszertanilag megalapozott értékelését, nyomon követését és aggregált kezelését, ideértve különösen a lényeges ESG-kockázatokra vonatkozó kockázatvállalási keretrendszer és határértékek kialakítását és betartásának felügyeletét, valamint az első védelmi vonal által végzett kezdeti azonosítás és értékelés szakmai felülvizsgálatát és kihívását, összhangban a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 124. pontjával;
 - bc) elvárt, hogy a compliance részleg felügyelje az első védelmi vonal munkájának megfelelőségét az ESG-kockázatokra vonatkozó jogi előírások, belső politikák és az intézmény által megfogalmazott fenntarthatósági állítások, illetve kötelezettségvállalások vonatkozásában;
 - bd) az MNB elvárja, hogy az ESG-jellemzőkkel rendelkező új termékek jóváhagyása vagy a meglévő termékek ESG-szemponatokkal való bővítése esetén megfelelő egyeztetésekre kerüljön sor a compliance és a kockázatkezelési részleggel.
 - c) Elvárt, hogy az intézmény kockázati kontroll vezetője az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület számára az intézmény ESG-kockázataira is kiterjedő átfogó és érthető tájékoztatást adjon.

- d) Javasolt, hogy a megfelelőségi biztos, a megfelelési vezető, a kockázati kontroll vezetője, illetve a belső ellenőr által a felügyeleti jogkörrel rendelkező vezető testület részére legalább évente készített összefoglaló értékelés terjedjen ki az ESG-kockázatokra.
54. Az MNB elvárja továbbá, hogy az intézmény belső ellenőrzési rendszere és ellenőrzési nyomvonala a rövid, közép- és hosszú távon felmerülő ESG-kockázatokra is terjedjen ki. Elvárt, hogy a belső ellenőrzés – a harmadik védelmi vonalként – a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 156. pontja szerinti ellenőrzési típusok önálló vagy együttes alkalmazásával rendszeresen ellenőrizze azt, hogy az intézmény által kialakított és működtetett belső kontroll rendszerek hatékonyan biztosítják-e az intézmény rövid, közép- és hosszú távon felmerülő ESG-kockázatainak kezelésére való felkészültségét és e kockázatokra vonatkozó kockázatkezelési célkitűzéseinek teljesítését. Ennek keretében független felülvizsgálatot és tárgyilagos bizonyosságot kell szolgáltatnia az első és második védelmi vonalra és az ESG-kockázatok kezelésének keretrendszerére is kiterjedően.
55. Az MNB elvárja, hogy az intézménynél kerüljön létrehozásra az ESG-kockázatok kezeléséért és kontrolljáért felelős külön szervezeti egység vagy funkció – „ESG központ” vagy dedikált „chief sustainability officer” – vagy kerüljön kijelölésre az ESG-kockázatok kezeléséért és kontrolljáért felelős vezető, aki rendszeresen – az MNB jó gyakorlatnak tartja a negyedéves vagy féléves rendszerességet az arányosság elvének figyelembevételével mellett – beszámol e tevékenységéről az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testületnek. A 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 10. pontjában meghatározott arányosság elvét figyelembe véve, a kisebb és kevésbé összetett tevékenységet folytató intézménynél a feladatok és felelősségi körök megfelelő elkülönítése mellett az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület valamely tagja is kijelölhető a fenti feladatok ellátására. Amennyiben az ESG-kockázatok tekintetében az intézmény külön szervezeti egységet vagy funkciót hoz létre, elvárt a külön szervezeti egység vagy funkció meglévő folyamatokba való integrációjának és más funkciókkal való kapcsolatának egyértelmű meghatározása (hatáskör és feladat megosztás, együttműködési és jelentési kötelezettségek stb.).
56. A Hpt. 117–121. §-ával és a 4/2022 (IV. 8.) MNB ajánlással összhangban elvárt, hogy a javadalmazási politikák és gyakorlatok járuljanak hozzá az ESG-kockázatok kezelésének hosszú távú megközelítéséhez. Ezzel összefüggésben az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha az intézmény fenntartható finanszírozással kapcsolatos teljesítménymutatókat határoz meg a javadalmazási politikájában.
57. A 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlással összhangban az intézménytől elvárt, hogy a vezetői szintű döntéshozatal megalapozása céljából belső adatszolgáltatási rendszereibe integrálja az ESG-kockázatok is. Az MNB előtt ismert, hogy a vonatkozó mérőszámok és eszközök kialakulóban vannak és a rendelkezésre álló adatok is hiányosak lehetnek. Mindazonáltal – összhangban a Hpt. 109. §-ában, a 7/2024. (VI. 21.) MNB ajánlás 295. pontjában és a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 42. pontjában foglaltakkal – az MNB elvárja, hogy
- a) az intézmény vezető testülete a vezetői információs rendszeren keresztül megfelelő információkkal rendelkezzen az intézmény ESG-kockázatairól és azok esetleges változásáról;
 - b) az intézmény 52. és 53. pont szerint meghatározott területe(i) a jogszabályban vagy MNB ajánlásban meghatározott gyakorisággal tegyen(ek) eleget az ESG-kockázatokra is kiterjedő jelentéskészítési kötelezettségeiknek;
 - c) az ESG-kockázatokra vonatkozó jelentések rendszeresen kerüljenek felülvizsgálatra és az ESG-kockázatokra vonatkozó rendelkezésre álló adatok körének folyamatos bővülésével együtt – az adattartalom és annak minősége tekintetében – javuljanak.

58. A Hpt. 108. és különösen a 108/A. §-ával összhangban elvárt, hogy az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület gondoskodjon arról, hogy az intézmény hatékony és megbízható adatszolgáltatási, nyilvánosságra hozatali és kommunikációs rendszerekkel rendelkezzen, amely képessé teszi az ESG-kockázati adatok aggregálására is. Ezzel összefüggésben az MNB azt várja az intézménytől, hogy

- a) mérje fel a stratégiaalakító és kockázatkezelő egységeivel szembeni adatigényeit, azonosítsa az adathiányokat, továbbá vázolja fel terveket azok megszüntetésére és bármilyen elégtelenség leküzdésére;
- b) vizsgálja meg az információs és informatikai rendszerek esetleges átalakításának szükségességét, hogy az e kockázatoknak való kitettségei felmérése érdekében képes legyen gyűjteni és aggregálni a szükséges adatokat, különös tekintettel a Taxonómia rendelet 8. cikke és – amennyiben releváns – az SFDR alapján publikálandó adatokra, valamint az ingatlan fedezetek összesített energetikai jellemzőire;
- c) építse fel ezen kockázatok adattaxonómiáját.

Amennyiben a b) és c) alpontban elvártak – a közös definíciók, taxonómiák teljességének hiánya és adathiányok miatt – nem megvalósíthatók, abban az esetben az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha az intézmény megfontolja belső, kvalitatív adatokon vagy külső kockázati mérőszámokon alapuló jelentéstételi folyamatok és eljárások létrehozását. Ezáltal biztosítható, hogy az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület megfelelő jelentéseket kapjon az ESG-kockázatokról. Ez esetben elvárás, hogy az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület ismerje az így kapott jelentések korlátait.

VI. Elvárások a kockázatkezeléssel kapcsolatban

VI.1. Az ESG-kockázatok azonosításának és mérésének referenciamódszere

VI.1.1. Lényegességi értékelés

59. Az MNB elvárja, hogy az intézmény stratégiájába és belső eljárásaiba belefoglalandó ESG-kockázatok intézmény általi azonosítására és mérésére szolgáló referenciamódszer részeként az intézmény rendszeresen végezze el az ESG-kockázatok lényegességi értékelését. Elvárás, hogy az ESG-kockázatok lényegességi értékelésére legalább évente, kis méretű és nem összetett intézmény esetében pedig kétfévente kerüljön sor. A rendszeres felülvizsgálat mellett valamennyi intézménynek – beleértve a kis méretű és nem összetett intézményt is – aktualizálnia kell az értékelését, ha az üzleti környezetében az ESG-tényezőkkel összefüggő lényeges változás következik be. Az MNB elvárja az ESG-kockázatok lényegességi értékelésének aktualizálását például abban az esetben, ha jelentős új közpolitikák jelennek meg, vagy változás következik be az intézmény üzleti modelljében, portfólióiban vagy műveleteiben.
60. Az MNB azt várja el az intézménytől, hogy az ESG-kockázatok lényegességi értékelését olyan intézményspecifikus értékelésként végezze el, amely áttekintést ad az intézmény üzleti modelljével és kockázati profiljával kapcsolatos ESG-kockázatok pénzügyi lényegességéről, kiegészítve azt az ESG-tényezők, valamint a hagyományos pénzügyi kockázati kategóriákba való áttevődés csatornáinak feltérképezésével. Alapvető elvárás, hogy az ESG-kockázatok lényegességi értékelése összhangban legyen az intézmény által elvégzett egyéb lényegességi értékelésekkel, különösen a lényeges fenntarthatósági kockázatok nyilvánosságra hozatala céljából a Számviteli irányelvnek és – ahol alkalmazandó – az (EU) 2023/2772 felhatalmazáson

alapuló bizottsági rendeletnek²⁷ (a továbbiakban: ESRS) megfelelően elvégzett értékelésekkel, és azt be kell építeni az ICAAP lényegességi értékelésébe.

61. Az MNB elvárja továbbá, hogy az ESG-kockázatok lényegességi értékelése során olyan kockázatalapú megközelítést alkalmazzon az intézmény, amely figyelembe veszi az ESG-kockázatok bekövetkezésének valószínűségét és pénzügyi hatásaik lehetséges nagyságrendjét rövid és középtávon, valamint legalább 10 éves időhorizontra kiterjedő hosszú távon is.
62. Elvárt, hogy az ESG-kockázatok lényegességének átfogó értékelése céljából az intézmény biztosítsa azt, hogy a lényegességi értékelés hatóköre kellőképpen tükrözze tevékenységei, portfóliói, szolgáltatásai és termékei jellegét, méretét és összetettségét. Elvárás továbbá, hogy az intézmény vegye figyelembe azt is, hogy az ESG-kockázatok milyen hatást fejtenek ki a kitétségeihez kapcsolódó összes hagyományos pénzügyi kockázati kategóriára, többek között a hitelkockázatra, a piaci kockázatra, a likviditási kockázatra, a működési kockázatra – azon belül a peres eljárások kockázatára –, a reputációs kockázatra, az üzleti modellben rejlő kockázatra és a koncentrációs kockázatra. A lényeges ESG-kockázatok meghatározásakor a pénzügyi kockázati kategóriákra gyakorolt hatásukat, valamint a kitétségek, illetve a kockázatoknak kitett bevételek és nyereségek összegét, illetve arányát egyaránt figyelembe kell venni.
63. Az MNB elvárja, hogy a környezeti kockázatok lényegességi értékelése tekintetében az intézmény minőségi és mennyiségi információkat egyaránt alkalmazzon. Az intézménynek a környezeti tényezők kellően széles körét – legalább az éghajlattal kapcsolatos tényezőket, az ökoszisztémák állapotromlását és a biológiai sokféleség csökkenését – figyelembe kell vennie. Elvárás, hogy az intézmény az átállási és a fizikai kockázati tényezőket is értékelje, legalább az alábbiak figyelembevételével.
 - a) Az átállási kockázatok tekintetében:
 - aa) azok a fő gazdasági ágazatok, amelyeket a finanszírozott eszközök támogatnak, vagy amelyekbe az intézmény partnerének fő tevékenységi köre tartozik;
 - ab) a közpolitikák, a technológiák és a piaci preferenciák folyamatban lévő és lehetséges jövőbeli lényeges változásai (pl. új környezetvédelmi szabályozások vagy adózási ösztönzők, innovatív karbonszegény technológiák kifejlesztése, a fogyasztói vagy a befektetői kereslet változása);
 - ac) az éghajlattal kapcsolatos kockázatok tekintetében:
 1. az (EU) 2020/1818 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet²⁸ (6) preambulumbekzdésében meghatározott, az éghajlatváltozáshoz jelentős mértékben hozzájáruló ágazatokkal – azaz az 1893/2006/EK európai parlamenti tanácsi rendelet²⁹ I. melléklet A–H és L szakaszában felsorolt ágazatokkal, különösen a fosszilizálóanyag-ágazatbeli szervezetekkel – szembeni kitétségek;
 2. a portfóliók és a működési helyük szerinti joghatóságok releváns szabályozási célkitűzései közötti összhang vagy ellentét mértéke – a kis méretű és nem összetett

²⁷ a 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a fenntarthatósági beszámolási standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2023. július 31-i (EU) 2023/2772 számú felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet

²⁸ az (EU) 2016/1011 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az uniós éghajlatváltozási referenciamutatókra és a Párizsi Megállapodáshoz igazodó uniós referenciamutatókra vonatkozó minimumszabályok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2020. július 17-i (EU) 2020/1818 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet

²⁹ a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról és a 3037/90/EGK tanácsi rendelet, valamint egyes meghatározott statisztikai területekre vonatkozó EK-rendeletek módosításáról szóló, 2006. december 20-i 1893/2006/EK európai parlamenti tanácsi rendelet

intézmény és más, nem nagy méretű intézmény esetében, legalább magas szintű minőségi értékelés alapján;

b) A fizikai kockázatok tekintetében:

ba) azok a földrajzi területek, ahol a partnerek kulcsfontosságú vagyoni eszközei (pl. termelőüzemei) és – különösen az ingatlanokkal kapcsolatos kitettségek esetében – a fizikai biztosíték található;

bb) a környezeti veszélyekkel (pl. a hőmérséklettel, a széllel, a vízzel, a szilárd tömeggel kapcsolatos veszélyekkel) szembeni sebezhetőségi szint a különböző éghajlati forgatókönyvekhez és átállási pályákhoz kapcsolódóan, vagy – a kis méretű és nem összetett intézmény és más, nem nagy méretű intézmény esetében – legalább egy kedvezőtlen forgatókönyvhöz kapcsolódóan.

64. Az MNB elvárja, hogy az intézmény az ICAAP részeként megfelelően támassza alá és dokumentálja az ESG-kockázatok lényegességi értékelését, beleértve az alkalmazott módszertanokat és küszöbértékeket, a figyelembe vett inputokat és tényezőket, valamint az elért legfontosabb eredményeket és a levont legfontosabb következtetéseket, beleértve a nem lényeges következtetéseket is.

65. Az intézménynek a VI.1.2. pontnak megfelelően a lényegességi értékelés eredményeivel arányos és azok által megalapozott mérési módszereket, a VI.2. pontnak megfelelően kockázatkezelési intézkedéseket, illetve a IV.1 pontnak megfelelően átállás-tervezési folyamatokat kell kidolgoznia és bevezetnie. E célból elvárt, hogy az intézmény szélesebb körű és kifinomultabb intézkedésekkel rendelkezzen a lényegesként azonosított ESG-kockázatokra vonatkozóan. Az MNB elvárja továbbá, hogy az intézmény által az ESG-kockázatok méréséhez használt módszerek és az ESG-kockázatok nyomon követéséhez használt mérőszámok ugyanakkor támogassák a lényegességi értékelés rendszeres aktualizálását, és információt szolgáltatassanak ahhoz. Előfordulhat, hogy a kevésbé összetett tevékenységet folytató kisebb méretű intézmény kevésbé széles körű és kifinomult intézkedéseket alkalmaz, ezekkel kapcsolatosan azonban elvárt, hogy arányosak legyenek az ESG-kockázatok lényegességi értékelésének eredményeivel.

VI.1.2. ESG-kockázatok azonosítása és mérése

Általános elvek

66. Az MNB elvárja, hogy az ESG-kockázatok azonosítására és mérésére vonatkozó minimumszabályok részeként az intézmény belső eljárásai tartalmazzanak olyan eszközöket és módszereket, amelyekkel – többek között előretekintő jelleggel – értékelhetők az ESG-kockázati tényezők, valamint az ESG-kockázati tényezőknek az intézmény kitettségeit érintő különböző prudenciális kockázati kategóriákba és pénzügyi kockázati mérőszámokba való áttevődésének csatornái. Az áttevődési csatornák az EBA/REP/2021/18 jelentésben³⁰ rögzítettek szerint azokat az ok-okozati láncokat jelölik, amelyek révén az ESG-kockázatot kiváltó tényezők az intézményre hatnak az ügyfelek és befektetett eszközök közvetítésével és végül pénzügyi kockázatokká alakulnak (pl. hitelkockázat, piaci kockázat, likviditási és finanszírozási kockázat, működési kockázat).

67. Az MNB elvárja, hogy az ESG-kockázatok megfelelő azonosításának és kezelésének biztosítása érdekében az intézmény vegye figyelembe e kockázatok lehetséges rövid, közép- és hosszú távú hatását. Az intézmény által használt adatpontok, számszerűsítési eszközök, módszerek és mutatók

³⁰https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/document_library/Publications/Reports/2021/1015656/EBA%20Report%20on%20ESG%20risks%20management%20and%20supervision.pdf

részletezettségi és pontossági szintjének figyelembe kell vennie az intézmény lényegességi értékelését, az intézmény méretét és összetettségét, és általában véve nagyobb részletezettségűnek és pontosságúnak kell lennie rövid és középtávon, mint hosszú távon. Elvárás, hogy a hosszú távú időhorizontokat legalább minőségi szempontból vegye figyelembe az intézmény, és azoknak támogatniuk kell a stratégiai értékeléseket és a döntéshozatalt.

68. Az MNB elvárja, hogy a környezeti kockázatok tekintetében a belső eljárások és módszerek tegyék lehetővé az intézmény számára, hogy
- a) számszerűsítse az éghajlattal kapcsolatos kockázatokat, például az éghajlattal kapcsolatos tényezőkből fakadó pénzügyi hatások megvalósulási valószínűségének és nagyságrendjének becslésével;
 - b) megfelelően értse meg a környezeti kockázatok egyéb típusaiból, például a természet állapotromlásából – többek között a biológiai sokféleség csökkenéséből és az ökoszisztéma-szolgáltatások kieséséből – fakadó pénzügyi kockázatokat, vagy a tevékenységeknek a természet védelmét, helyreállítását, illetve a természetre gyakorolt negatív hatások csökkentését célzó intézkedésekkel való összehangolásának hiányából fakadó pénzügyi kockázatokat;
 - c) legalább rövid és középtávú időhorizontra kiterjedő, valamint a lényegességi értékelés eredményeivel összhangban meghatározott kitettségek és portfóliók körét lefedő KRI-okat állapítson meg.
69. Ami a társadalmi és irányítási kockázatokat illeti, az MNB részéről elvárás, hogy amennyiben kezdetben nem áll rendelkezésre mennyiségi információ, az intézmény belső eljárásai írjanak elő olyan módszereket, amelyek az ilyen kockázatok által az intézmény működésére gyakorolt lehetséges hatásokat és az intézményt érő pénzügyi kockázatokat először minőségi szempontból értékelik, majd az intézménynek fokozatosan ki kell dolgoznia fejlettebb minőségi és mennyiségi mutatókat. Az MNB elvárja, hogy az intézmény – a szabályozás, a tudományos ismeretek, az adatelérhetőség és a módszertan fejlődésével összhangban – fokozatosan javítsa erre vonatkozó megközelítéseit.
70. Ami a környezeti, a társadalmi, illetve az irányítási kockázatok különböző kategóriái közötti kölcsönhatásokat illeti, elvárás, hogy az intézmény belső eljárásai biztosítsák azt, hogy minden egyes kockázati kategóriát először sajátos jellemzői figyelembevételével értékeljen, mielőtt e kockázatok mérése során figyelembe venné a lehetséges kapcsolódási pontokat és kölcsönös függőségeket.

Adatokkal kapcsolatos folyamatok

71. Az MNB elvárja, hogy az intézmény belső eljárásai – az ESG-kockázatok értékelésének, kezelésének és nyomon követésének támogatásához szükséges adatok azonosítása, gyűjtése, strukturálása és elemzése érdekében – biztosítsák megbízható információkezelési rendszerek bevezetését. Elvárt, hogy ezeket a rendszereket az intézmény egészében az általános adatirányítási és informatikai infrastruktúra részeként valósítsák meg. Elvárás, hogy az intézmény rendszeresen vizsgálja felül gyakorlatait annak biztosítása érdekében, hogy folyamatosan lépést tudjon tartani a közszektorbeli (pl. a szabályozási kezdeményezések miatt megnövekedett adatelérhetőség) és a piaci fejleményekkel, és rendelkeznie kell az adatminőség értékelését és javítását célzó szabályokkal is.
72. Elvárás, hogy az intézmény belső eljárásai biztosítsák azt, hogy az intézmény gyűjtse és megfelelően használja a partnerein keresztül őt esetlegesen érintő aktuális és várható ESG-

kockázatok értékeléséhez, kezeléséhez és nyomon követéséhez szükséges információkat, törekedve az ügyfél- és eszközszintű adatok megfelelő részletezettségű gyűjtésére.

73. Az MNB elvárja, hogy az intézmény belső eljárásai a szervezetén belül és kívül rendelkezésre álló ESG-adatokon – többek között a partnereik által közzétett fenntarthatósági információk rendszeres felülvizsgálatán és felhasználásán – alapuljanak, különösen a Számviteli irányelv alapján kidolgozott európai fenntarthatósági beszámolási standardokkal vagy a tőzsdén nem jegyzett kis- és középvállalkozásokra (kkv-k) vonatkozó önkéntes beszámolási standardokkal összhangban, a kkv-segélycsomagról szóló COM(2023) 535 számú közlemény³¹ szerint.
74. Elvárt, hogy az intézmény vizsgálja meg és értékelje, hogy az ESG-kockázatok értékelését, kezelését és nyomon követését mely egyéb adatforrások támogatnák hatékonyan, például az új és meglévő üzleti kapcsolatok részeként az ügyfelekkel és partnerekkel való kapcsolattartás keretében szerzett információk, vagy harmadik felektől származó adatok. Amikor az intézmény az ESG-adatokhoz való hozzáférés érdekében külső szolgáltatók szolgáltatását veszi igénybe, biztosítani kell, hogy a külső szolgáltatók kellően tisztában legyenek az adatszolgáltatók által használt forrásokkal, adatokkal és módszerekkel, beleértve azok lehetséges korlátait is.
75. Amennyiben az adatok minősége vagy elérhetősége kezdetben nem elegendő a kockázatkezelési igények kielégítéséhez, az MNB elvárja, hogy az intézmény értékelje ezeket a hiányosságokat és lehetséges hatásait. Az intézménynek korrekciós intézkedéseket kell hoznia és dokumentálnia kell azokat, többek között becsléseket vagy közelítő változókat kell használnia, például ágazati, illetve regionális szintű jellemzők alapján, és amennyiben megvalósítható, kiigazításokat kell végeznie a partnerspecifikus szempontok figyelembevétele érdekében. Az intézménynek törekednie kell arra, hogy az ESG-adatok elérhetőségének és minőségének javulásával párhuzamosan, idővel egyre inkább szorítsa vissza a becslések és a közelítő változók használatát.
76. A Számviteli irányelv 3. cikk 4. pontjában meghatározott nagyvállalkozásnak minősülő vállalati partnerek (a továbbiakban: nagyvállalkozás) esetében az MNB elvárása, hogy az intézmény adott esetben mérlegelje az alábbi adatpontok gyűjtését vagy beszerzését:
- a) a környezeti kockázatok tekintetében:
 - aa) a kulcsfontosságú vagyoni eszközök (pl. termelőüzemek) földrajzi elhelyezkedése és a környezeti veszélyeknek (pl. a hőmérséklettel, a széllel, a vízzel, a szilárd tömeggel kapcsolatos veszélyeknek) való kitettség, a megfelelő fizikai kockázatelemzéshez szükséges részletességgel, valamint biztosítás rendelkezésre állása;
 - ab) az üvegházhatású gázok (ÜHG) jelenlegi és – amennyiben elérhető – az 1., 2. és 3. alkalmazási körbe tartozó, célként kitűzött kibocsátásai abszolút értékben és adott esetben intenzitásértékben kifejezve;
 - ac) a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség, akár a felhasznált gazdasági tényezőket, akár a bevételi bázist tekintve;
 - ad) az energia- és vízigény, illetve -fogyasztás, akár a felhasznált gazdasági tényezőket, akár a bevételi bázist tekintve;
 - ae) az energiahatékonyság szintje az ingatlanokkal kapcsolatos kitettségek esetében, valamint a partner adósságszolgálati képessége;
 - af) a környezeti kockázatok és lehetőségek jelenlegi és várható pénzügyi hatásai a partner pénzügyi helyzetére, pénzügyi teljesítményére és pénzforgalmára;

³¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Kkv-segélycsomag (COM(2023) 535 final).

- ag) az átállással kapcsolatos stratégiai tervek, beleértve az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló, a CSRD 19a. vagy 29a. cikkével összhangban közzétett átállási tervet, amennyiben rendelkezésre áll;
- b) a társadalmi és irányítási kockázatok tekintetében:
 - ba) a multinacionális vállalkozásokra vonatkozó OECD-iránymutatásokkal, az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelvekkel és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek (ILO) a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló nyilatkozatával való összhang;
 - bb) a saját munkavállalókra, az értékláncon belüli munkavállalókra, az érintett közösségekre és fogyasztókra/végfelhasználókra gyakorolt lényeges negatív hatások, beleértve az átvilágítási törekvésekkel vagy az ilyen hatások elkerülését és orvoslását célzó eljárásokkal kapcsolatos információkat.

77. Az MNB elvárja, hogy a nagyvállalkozásnak nem minősülő partnertípusokkal szembeni kitétségek tekintetében az intézmény

- a) határozza meg az ESG-kockázatok azonosításához, méréséhez és kezeléséhez szükséges adatpontokat, figyelembe véve a 76. pontban szereplő felsorolást az értékelés alátámasztásához;
 - b) amennyiben az adathiány kezeléséhez szükséges, alkalmazzon a 75. ponttal összhangban szakértői véleményt, minőségi adatokat, portfóliószintű értékeléseket és közelítő változókat.
- Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy az ESG-kockázatok nem lehet azért kizárni a kockázatok értékeléséből, mert azokat nehéz számszerűsíteni, vagy mert a vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Az ESG-kockázatok azonosítására és mérésére szolgáló referenciamódszerek fő jellemzői

78. Elvárás, hogy az intézmény belső eljárásai a 79–90. pontban foglaltak szerint írják elő a kockázattertelézési módszerek ötvözését, többek között kitétségalapú, ágazatalapú, portfólióalapú és forgatókönyv-alapú módszerek alkalmazásával. A módszereket oly módon kell ötvözni, hogy az minden releváns időhorizonton lehetővé tegye az intézmény számára az ESG-kockázatok átfogó értékelését. Így az intézménynek legalább kitétségalapú módszereket kell alkalmaznia annak érdekében, hogy rövid távú áttekintést kapjon arról, hogy az ESG-kockázatok miként befolyásolják partnerei kockázati profilját és jövedelmezőségét; ágazatalapú, portfólióalapú és forgatókönyv-alapú módszereket kell alkalmaznia a középtávú tervezési folyamat támogatásához, valamint a kockázatvállalási határértékek és kockázatvállalási hajlandóság meghatározásához, hogy a stratégiai célkitűzései megvalósítására törekedjen, az ESG-kockázatokkal szembeni érzékenységet pedig forgatókönyv-alapú módszerekkel kell értékelnie különböző – többek között hosszú távú – időhorizontokon.

Kitétségalapú módszerek

79. Az MNB elvárása szerint a Hitelnyújtási Iránymutatás 123. és 143. pontjában foglalt rendelkezésekkel ³² összhangban az intézménynek kitétségalapú belső eljárásokkal kell rendelkeznie annak értékeléséhez, hogy partnerei tevékenysége és kulcsfontosságú eszközei milyen mértékben vannak kitéve ESG-tényezőknek – különösen környezeti tényezőknek – és az éghajlatváltozás hatásának, valamint az éghajlatváltozás mérséklését célzó intézkedések megfelelőségének értékeléséhez. E célból az intézménynek biztosítania kell, hogy az ESG-

³² Amelyeket az MNB felügyeleti elvárásai közé a jelen ajánlás kiadásakor a 7/2024 (VI. 21.) MNB ajánlás 18. pontja ültet át.

tényezők – különösen a környezeti tényezők – megfelelően tükröződjenek a belső kockázatbesorolási eljárásaiban, e tényezőket vegye figyelembe a hitelfelvevő nemteljesítési kockázatának átfogó értékelésekor, és amennyiben azok lényegessége indokolja, kerüljenek beépítésre a kockázati mutatókba, a pontozásos hitelbírálatra vagy a hitelminősítésre vonatkozó belső modellekbe, valamint a biztosítékok értékelésébe.

80. Ami a környezeti kockázatok kitettségi szintű értékelését illeti, az MNB elvárja, hogy az intézmény belső eljárásai tartalmazzanak olyan kockázati tényezőket és kritériumokat, amelyek a fizikai és az átállási kockázati tényezőket egyaránt figyelembe veszik. Az MNB elvárja, hogy a nagy méretű intézménynél ez – adott esetben – legalább a következőket foglalja magában:
- a) a környezeti veszélyekkel szembeni sebezhetőség mértéke, figyelembe véve a partnerek és a kezesek kulcsfontosságú eszközeinek vagy a kitettségeket fedező fizikai biztosítékoknak a földrajzi elhelyezkedését, a mérlegen belüli és a mérlegen kívüli kitettségekre is tekintettel;
 - b) az átállási kockázatokkal szembeni sebezhetőség mértéke, figyelembe véve a vonatkozó technológiai fejlesztéseket, a partner tevékenységi ágazatát érintő hatályos vagy jövőbeli környezetvédelmi szabályozások hatását, a partner jelenlegi és esetlegesen tervezett ÜHG-kibocsátását abszolút értékben és – adott esetben – intenzitásértékben kifejezve, a változó piaci preferenciák hatását, továbbá a lakó- vagy kereskedelmi ingatlanokkal kapcsolatos kitettségek esetében az energiahatékonyság szintjét, valamint a partnerek adósságszolgálati képességét;
 - c) a partner üzleti modelljének, illetve ellátási láncának kitettsége olyan környezeti tényezők miatti kritikus zavaroknak, mint a biológiai sokféleség csökkenése, a vízhiány vagy a vízszennyezés hatása;
 - d) a partner reputációs kockázatnak és peres eljárások kockázatának való kitettsége, figyelembe véve a környezetvédelmi kérdésekre vonatkozó lezárt, folyamatban lévő vagy küszöbön álló peres ügyeket;
 - e) a kitettség vagy az eszköz (tervezett) lejárata vagy hozamgörbéje;
 - f) a magán- vagy állami biztosítási fedezethez hasonló kockázatsökkentő tényezők, például az alkalmazandó nemzeti katasztrófavédelmi rendszerek vagy hasonló keretrendszerek alapján, valamint a partner átállási és fizikai kockázatokkal szembeni ellenállóképessége, többek között előretekintő átállástervezéssel.
81. Amennyiben bizonyos kritériumok értékeléséhez szükséges adatok még nem állnak rendelkezésre, például a kisebb vállalati partnerek esetében, az MNB elvárja, hogy az intézmény a 74., 75. és 77. pontban ismertetett lépéseket kövesse.
82. Ami a társadalmi és irányítási kockázatok kitettségi szintű értékelését illeti, az MNB elvárása az, hogy az intézmény átvilágítási folyamatokat vezessen be a partnerek üzleti modelljéből fakadó pénzügyi hatások, valamint a partnerek társadalmi és irányítási tényezőkkel szembeni sebezhetőségének értékelése céljából, figyelembe véve például a vállalati partnerek 76. b) pont ba) alpontjában említett társadalmi és irányítási standardoknak való megfelelését, a partner társadalmi vagy irányítási kérdésekkel összefüggő peres eljárások kockázatának való kitettségét, valamint a partner működési helye szerinti joghatóságban alkalmazandó jogszabályokat.

Ágazatalapú, portfólióalapú és portfóliókiigazítási módszerek

83. Az MNB elvárja, hogy az intézmény belső eljárásai írjanak elő ágazati és portfólióalapú módszereket, különösen olyan hőtérképeket, amelyek – a Hitelnyújtási Iránymutatás 127. és 149. pontjában foglaltak szerint – az egyes gazdasági (al)ágazatok ESG-kockázatait grafikonon vagy

skála-rendszerben emelik ki. Elvárt, hogy az intézmény által alkalmazott módszerek tegyék lehetővé, hogy portfólióit ESG-kockázati tényezők szerint feltérképezze, és azonosítsa egy vagy több ESG-kockázattípus esetleges koncentrációját.

84. A nem éghajlattal kapcsolatos ESG-tényezők esetében az MNB elvárja, hogy a nagy méretű intézmény dolgozza ki a következőket:
- a) az ökoszisztéma-szolgáltatásoktól jelentősen függő vagy azokra jelentős hatást kifejtő ágazatok azonosítására szolgáló módszerek és a természet állapotromlása okozta pénzügyi hatás mérésére szolgáló eszközök, valamint a természet védelmét, helyreállítását, illetve a természetre gyakorolt negatív hatások csökkentését célzó intézkedések;
 - b) a portfóliói által az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak elérésére gyakorolt pozitív vagy kedvezőtlen hatások mérését, valamint az esetlegesen kapcsolódó pénzügyi kockázatok értékelését célzó megközelítések.
85. Elvárt, hogy az éghajlattal kapcsolatos kockázatok tekintetében az intézmény belső eljárásai legalább egy portfóliókiigazítási módszertan alkalmazását írják elő, hogy ágazati alapon értékelje az intézmény portfólióinak az éghajlattal kapcsolatos pályákhoz, illetve referencia-forratókönyvekhez való igazodásának mértékét. Az intézménynek meg kell fontolnia a partnerszintű összehangolás értékelését is, például egy adott partner ÜHG-kibocsátási intenzitásának egy alkalmazandó ágazati referenciaértékkel való összevetésével.
86. A 85. pont alkalmazásában elvárt, hogy az intézmény olyan forratókönyveket alkalmazzon, amelyek tudományosan megalapozottak, relevánsak a gazdasági tevékenységi ágazatok és a kiteríttségük földrajzi helye szempontjából naprakészek, és nemzeti, uniós vagy nemzetközi szervezetektől – például nemzeti környezetvédelmi ügynökségektől, az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjától, a Nemzetközi Energiaügynökségtől, a Network for Greening the Financial System hálózattól, az Éghajlatváltozási Kormányközi Testülettől – származnak. Az ágazati dekarbonizációs pályáknak összhangban kell lenniük az alkalmazandó szakpolitikai célkitűzésekkel, például a nettó zéró ÜHG-kibocsátás 2050-ig történő elérésére vonatkozó, valamint 2030-ig az 1990-es szinthez képest 55%-kal történő kibocsátáscsökkentésre vonatkozó uniós célkitűzéssel vagy adott esetben bármely nemzeti célkitűzéssel.
87. A 85. pont alkalmazásában elvárt, hogy az intézmény a portfóliókiigazítási értékelések megfelelő terjedelmét és az alkalmazott módszerek kifinomultságának mértékét a portfóliói jellemzői, a lényegességi értékelése eredményei, valamint a mérete és az összetettsége alapján határozza meg. Az Európai Unión belül szabályozott piacon forgalmazott értékpapírokkal rendelkező nagy intézménynek ennek keretében figyelembe kell vennie a (EU) 2024/3172 bizottsági végrehajtási rendelet I. melléklet 21. szakasz 3. táblájában szereplő ágazatok jegyzékét. Az MNB elfogadja, ha a kis méretű és nem összetett intézmény és más, nem nagy intézmény a portfóliójában rejlő kiterítések reprezentatív mintáit használja a portfóliókiigazítás értékeléséhez.
88. Az MNB elvárja, hogy az intézmény indokolja meg és dokumentálja módszertani döntéseit, többek között a forratókönyv(ek) és a bázis kiválasztását, az ágazatok kiválasztását, valamint – a kis méretű és nem összetett intézmény és más, nem nagy intézmény esetében – a kiterítések reprezentatív mintájának azonosítását, továbbá az idővel bekövetkező bármely jelentős módszertani változást. Az igazodás méréséhez szükséges adatok hiánya esetén az intézménynek a 74., 75. és 77. pontban meghatározott lépéseket kell követnie.
89. Az MNB elvárja, hogy az intézmény vegye figyelembe az éghajlati szempontok érvényesítését célzó portfóliókiigazítási módszerekből szerzett tapasztalatokat annak érdekében, hogy

- a) értékelje és kövesse nyomon az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó, abból eredő átállási kockázatokat, hogy a partnerek, illetve a portfóliók nem igazodnak az uniós, tagállami vagy harmadik országbeli szabályozási célkitűzésekhez és az alkalmazandó klímacélokkal összhangban lévő pályákhoz, továbbá annak érdekében, hogy értékelje és kövesse nyomon az esetlegesen kapcsolódó pénzügyi kockázatokat;
- b) információkkal szolgáljanak a döntéshozatali folyamathoz a kockázatvállalási hajlandósága, az üzleti stratégiája és az átállástervezése kialakítása és végrehajtása, többek között a bizonyos partnerekkel való együttműködés priorizálása tekintetében.

Forgatókönyv-alapú módszerek

90. Az MNB elvárja, hogy a kitettségalapú, az ágazatalapú, a portfólióalapú és a portfóliókiigazítási módszerek mellett az intézmény belső eljárásai forgatókönyv-alapú elemzések alkalmazását is írják elő az ESG-kockázatokkal – elsősorban az éghajlattal kapcsolatos kockázatokkal – szembeni ellenállóképessége különböző forgatókönyvek szerinti vizsgálatához³³.

VI.2. Az ESG-kockázatok kezelésére és nyomon követésére vonatkozó minimumszabályok és referenciamódszerek

VI.2.1. Az ESG-kockázatok kezelésének alapelvei

91. Az MNB elvárja, hogy az ESG-kockázatoknak az intézmény egészére kiterjedő kockázatkezelési keretrendszerbe történő beépítése céljából az intézmény a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 92. pontjával összhangban mérlegelje, hogy az ESG-kockázatok milyen szerepet töltenek be valamennyi hagyományos pénzügyi kockázati kategória – többek között a hitelkockázat, a piaci kockázat, a működési kockázat – azon belül a peres eljárások kockázata –, a reputációs kockázat, a likviditási kockázat, az üzleti modellben rejlő kockázat és a koncentrációs kockázat – lehetséges kiváltó tényezőiként.
92. Az MNB elvárja, hogy az intézmény építse be az ESG tényezőket és a kapcsolódó ESG-kockázatokat a szokásos kockázatkezelési rendszereibe és folyamataiba, biztosítva az összhangot az általános üzleti és kockázati stratégiáival, többek között a IV.1. pontban részletesebben meghatározott tervekkel. Elvárás továbbá, hogy az intézmény biztosítsa, hogy legyen olyan, teljesen integrált megközelítése, amelyben az ESG-kockázatokat megfelelően megragadja és a kockázatkezelési stratégia, politika és határértékek részeként figyelembe veszi. Amennyiben az intézménynek külön szabályai vannak az ESG-kockázatokra vonatkozóan, biztosítania kell, hogy azok tükröződjene a szokásos kockázatkezelési keretrendszerben, és hozzájáruljanak ahhoz.
93. Elvárt, hogy az intézmény – a 67. pontban ismertetett elvek figyelembevételével – szilárd és megbízható megközelítést alakítson ki az ESG-kockázatok rövid és középtávú, valamint legalább 10 éves hosszú távú kezelésére és mérséklésére.
94. Elvárás, hogy az intézmény határozza meg, hogy a kockázatkezelési és kockázatcsökkentési eszközök mely kombinációja járulna ehhez a leghatékonyabban hozzá, az eszközök széles körének mérlegelésével, beleértve a következőket:
- a) a partnerekkel való együttműködés a partnerek kockázati profiljának jobb megértése, valamint az intézmény kockázati étvágyaival és stratégiai célkitűzéseivel való összhang biztosítása céljából, különösen az alábbiak révén:

³³ A CRD 87a. cikk (5) bekezdésében foglalt felhatalmazás d) pontja alapján az intézmények környezeti, társadalmi és irányítási tényezőkkel szembeni rezilienciájának vizsgálatát célzó forgatókönyv-elemzésről szóló kiegészítő EBA-iránymutatások rendelkeznek majd.

- aa) a leendő együttműködő partnerek körének meghatározása, a lényegességi értékelés és a kockázatmérési folyamat eredményeinek figyelembevételével;
 - ab) párbeszéd kialakítása az adott partnerekkel az ESG-kockázatokkal szembeni ellenállóképességük felülvizsgálata érdekében, az adott partnereket érintő ágazati jogszabályok és az általuk kidolgozott átállási tervek figyelembevételével;
 - ac) adott esetben és lehetőség szerint releváns információk szolgáltatása és tanácsadás az ügyfelek számára a kitettségeikhez kapcsolódó ESG-kockázatok értékeléséről vagy mérsékléséről, valamint
 - ad) partnerspecifikus intézkedések széles körének mérlegelése, például a termékkínálat kiigazítása, az átállási törekvések és a partner fokozott ellenállóképességének támogatását célzó tervre és korrekciós intézkedésekre vonatkozó megállapodás, vagy végső megoldásként a kapcsolat megszüntetése, ha annak fenntartása összeegyeztethetetlennek minősül az intézmény tervezésével és kockázatvállalási hajlandóságával.
- b) a pénzügyi feltételek (pl. futamidő), hitelezési, jogi feltételek (pl. szerződésben megállapított biztosítékok), illetve az árazás kiigazítása az ESG-kockázatok szempontjából releváns kritériumok, valamint az intézmény kockázati stratégiája és belső tőkepolitikája alapján;
 - c) az ESG-kockázatok figyelembevétele az ágazati politikák kidolgozásakor, valamint a globális, regionális és ágazati kockázatvállalási határértékek, kitettségi határértékek és tőkeáttétel-csökkentési stratégiák meghatározásakor;
 - d) a hitelezési és befektetési portfóliók diverzifikálása az ESG-kockázatok szempontjából releváns kritériumok alapján, például gazdasági ágazatok vagy földrajzi területek tekintetében;
 - e) az intézmény kockázatvállalási hajlandóságával összhangban megfelelőnek ítélt egyéb kockázatkezelési eszközök, például a finanszírozás lehetséges átcsoportosítása az ágazatok között és az ágazatokon belül az ESG-kockázatokkal szemben ellenállóbb kitettségek előtérbe helyezésével.

VI.2.2. Stratégiák és üzleti modellek

95. Az MNB elvárja, hogy az intézmény vegye figyelembe az ESG-kockázatokat az átfogó üzleti és kockázatkezelési stratégiái kidolgozása és végrehajtása során, amelyeknek legalább a következőket kell tartalmazniuk:
- a) működése üzleti környezetének, valamint annak megértése és értékelése, hogy rövid, közép- és hosszú távon hogyan van kitéve a gazdaság, a pénzügyi rendszer és a versenykörnyezet strukturális változásainak az ESG-tényezők következtében;
 - b) annak megértése és értékelése, hogy az ESG-kockázatok – különösen a környezeti kockázati tényezők, azon belül az átállási és a fizikai kockázatok – rövid, közép- és hosszú távon hogyan befolyásolhatják kedvezőtlenül üzleti modellje életképességét és üzleti stratégiája fenntarthatóságát, beleértve a jövedelmezőséget és a bevételforrásokat is;
 - c) annak mérlegelése, hogy ezek az ESG-kockázatok – különösen a környezeti kockázati tényezők, azon belül az átállási és a fizikai kockázatok – hogyan befolyásolhatják a stratégiai célkitűzések elérését, valamint arra való képességét, hogy a kockázatvállalási hajlandósága határain belül maradjon;
 - d) tervek és célértékek megfogalmazása, megvalósítása és nyomon követése a IV.1. pontban foglaltak szerint.

96. A 95. pont alkalmazásában és a kellően megalapozott stratégiák biztosítása érdekében elvárt, hogy az intézmény vegye figyelembe többek között az alábbi előretekintő kockázatértékelési módszerek ötvözéséből szerzett ismereteket:
- a) a VI.1.2. pontban ismertetett portfóliókiigazítási módszerek;
 - b) környezeti kockázati forgatókönyvek elemzése, figyelembe véve az(oka)t a (potenciális) üzleti környezet(ek)et, amely(ek)ben rövid és középtávon, valamint legalább 10 éves időhorizonra kiterjedő hosszú távon az intézmény működhet;
 - c) az intézmény által végzett éghajlati vagy környezeti stressztesztek.
97. Az MNB elvárja, hogy az intézmény minden részletre kiterjedően értse üzleti modelljét, stratégiai célkitűzéseit és kockázati stratégiáját az ESG-kockázatok szempontjából, és biztosítania kell, hogy irányítása, átállástervezési folyamata és kockázatkezelési keretrendszere –azon belül a kockázatvállalási hajlandósága – megfelelő legyen azok végrehajtásához.

VI.2.3. Kockázatvállalási hajlandóság

98. Az MNB elvárja, hogy az intézmény biztosítsa, hogy kockázatvállalási hajlandósága egyértelműen meghatározza és kezelje azokat az ESG-kockázatokat, amelyek a lényegességi értékelést követően szerepelnek a kockázatok jegyzékében. Elvárt, hogy a kockázatvállalási hajlandóság határozza meg, hogy az intézmény milyen szintű és típusú ESG-kockázatokat hajlandó vállalni portfóliójában, többek között a portfólió koncentrációs és diverzifikációs célkitűzései tekintetében. Elvárt továbbá, hogy az ESG-kockázatok kockázatvállalási hajlandóságba való beépítése legyen összhangban az intézmény stratégiai célkitűzéseivel és kötelezettségvállalásaival, valamint a IV.1. pontban meghatározott tervekkel és célértékekkel.
99. Az MNB elvárja, hogy az intézmény a kockázatvállalási hajlandóságot az ESG-vonatkozású KRI-ok – többek között például a lehetséges határértékek, küszöbértékek vagy kizárások – segítségével érvényesítse. Elvárt, hogy a releváns és megfelelő KRI-ok meghatározásához az intézmény vegye figyelembe lényegességi értékelése eredményeit és üzleti modelljének sajátosságait, tekintetbe véve az érintett üzletágakat, tevékenységeket, termékeket, valamint a gazdasági ágazatokkal és a földrajzi területekkel – többek között a joghatóságokkal és a kisebb földrajzi területekkel – szembeni kitettségeket. Az intézménynek figyelembe kell vennie az VI.2.6. pontban felsorolt mérőszámokat, amikor meghatározza, hogy mely kiválasztott KRI-okat használják a kockázatvállalási hajlandóságra vonatkozó keretrendszerükben.
100. Az MNB elvárja, hogy az intézmény biztosítsa, hogy a kockázatokat viselő, összes érintett csoportszintű jogalany, üzletág és egység megfelelően megértse és érvényesítse az intézmény kockázatvállalási hajlandóságát az ESG-kockázatok tekintetében. Elvárt, hogy a kockázatvállalási határértékeket különösen a nagy intézményen belül különböző szinteken állapítsák meg, biztosítva az általános kockázatvállalási hajlandósággal való összhangot, és rögzíteni kell az ESG-kockázatokkal kapcsolatos megfontolásokat az intézmény által kibocsátott, származtatott vagy birtokolt termékek vagy pénzügyi eszközök, az ügyfélszegmensek, a biztosítéktípusok és a kockázatsökkentő eszközök tekintetében.
101. Elvárt, hogy az intézmény kockázatvállalási hajlandóságát és a kapcsolódó KRI-okat a 131. pontban meghatározott monitorozási és eszkalációs folyamatoknak vesse alá.

VI.2.4. A tőke megfelelés belső értékelési eljárása és a likviditási megfelelés belső értékelési eljárása

102. Az MNB elvárja, hogy az intézmény építse be a lényeges ESG-kockázatokat és azok pénzügyi kockázati kategóriákra gyakorolt hatásait a tőke megfelelés belső értékelési eljárásába annak érdekében, hogy folyamatosan értékelje és tartsa fenn a belső tőke azon összegét, típusait és eloszlását, amelyet megfelelőnek tart az ESG-kockázatok jellegének és szintjének fedezéséhez, a rövid, közép- és hosszú távú kockázatok figyelembevételével.
103. Amikor az intézmény hosszabb időhorizontokat vesz figyelembe az ESG-kockázatok fedezéséhez, az MNB elvárja, hogy ezeket az időhorizontokat használja információforrásként annak biztosítása érdekében, hogy az ICAAP szokásos időhorizontjain belül kellő mértékben megértse az ESG-kockázatok tőke tervezésre gyakorolt lehetséges hatásait. Elvárt, hogy az ESG-kockázatok fedezésére szolgáló megfelelő belső tőke meghatározásához figyelembe vett időhorizontok összhangban legyenek az intézmény általános ICAAP-eljárása keretében alkalmazott időhorizontokkal. Elvárt, hogy a tőke megfelelés belső értékelési eljárása kellően előrettekintő legyen. Amennyiben az intézmény úgy ítéli meg, hogy a kockázatokat nem tőkével kell fedezni, hanem más eszközökkel vagy intézkedésekkel kell csökkenteni, az MNB elvárja, hogy arra megfelelően dokumentált magyarázatot adjon.
104. Az MNB elvárja, hogy az intézmény többek között az ESG-kockázatok azonosítása és mérése során, a kockázateértékelési módszereiből szerzett tapasztalatokat használja fel az ESG-kockázatokra érzékenyebbnek ítélt kitétségek vagy portfóliók belső tőkeszükségletének azonosításához és méréséhez. Ennek során elvárt, hogy vegye figyelembe a környezeti kockázatok számszerűsítésére szolgáló módszereknek a társadalmi és irányítási kockázatokhoz képest eltérő elérhetőségi és érettségi szintjét.
105. Elvárás továbbá, hogy a környezeti kockázatok esetében az ICAAP részeként előrettekintő jelleggel vizsgálja az intézmény a meghatározott környezeti kockázati elemeket tartalmazó kedvezőtlen forgatókönyvek melletti tőke megfelelését. A kedvezőtlen forgatókönyveket illetően az MNB azt javasolja, hogy az intézmény rendkívüli, de valószínű és tőke megfelelésre gyakorolt hatását tekintve kellő súlyosságú folyamatokat feltételezzon. Ezen túlmenően az intézménynek – az intézmények stressztesztelésére vonatkozóan kiadott EBH iránymutatások (EBA/GL/2018/04)³⁴ 90. pontjával összhangban – meg kell határoznia az intézmény üzleti tervének az éghajlati vagy környezeti kockázatok stresszteszteléséből, illetve a fordított stressztesztelésből fakadó módosításait, vagy az ugyanezen stressztesztekből eredő egyéb szükséges intézkedéseket.
106. Elvárás, hogy az intézmény a lényeges környezeti kockázatokat, valamint e kockázatoknak a likviditásra gyakorolt hatásait építse be a likviditási megfelelés belső értékelési eljárásába (ILAAP), az ILAAP alkalmazási körén belül, megfelelő időhorizontokon.
107. Az MNB elvárja, hogy az intézmény foglalja bele az ICAAP- és az ILAAP-keretrendszerébe a lényeges ESG-kockázatok és a lényeges környezeti kockázatok tekintetében meghatározott kockázatvállalási hajlandóság, küszöbértékek és határértékek, valamint azok fizetőképességre és likviditásra gyakorolt hatásának leírását, illetve az e küszöbértékek és határértékek naprakészen tartására alkalmazott eljárásainak leírását. Az intézménynek elegendő háttérinformációt kell szolgáltatnia az ESG-, illetve környezeti kockázatok tőke- és likviditási vonzataira vonatkozó

³⁴[https://www.eba.europa.eu/documents/10180/2537426/9abe6910-f1a0-4311-b3ab-e8bd5b8aef0a/Guidelines%20on%20institutions%20stress%20testing%20\(EBA-GL-2018-04\)_COR_HU.pdf](https://www.eba.europa.eu/documents/10180/2537426/9abe6910-f1a0-4311-b3ab-e8bd5b8aef0a/Guidelines%20on%20institutions%20stress%20testing%20(EBA-GL-2018-04)_COR_HU.pdf)

elemzéseinek megértéséhez, többek között az alkalmazott módszertanok és az alapul szolgáló feltételezések egyértelműségének biztosításával.

108. Az ESG-kockázatoknak az ICAAP, illetve a környezeti kockázatoknak az ILAAP eljárásokba történő beépítésekor az intézmény által alkalmazott eljárások összetettségének és a módszerek kifinomultsági fokának figyelembe kell vennie az intézmény méretét és az összetettségét, valamint a lényegességi értékelése eredményeit.

VI.2.5. A pénzügyi kockázati kategóriákra vonatkozó politikák és eljárások

109. Az MNB elvárja, hogy az intézmény – többek között előretekintő elemzések alkalmazásán keresztül – értse meg és kezelje azokat a jelenlegi és lehetséges jövőbeli hatásokat, amelyeket az ESG-kockázatok jelentenek a hitelkockázattal szembeni kitettségeire, a piaci kockázatnak kitett pozíciói – különösen prudens működés céljából történő – értékelésére, a likviditási kockázati profiljára és puffereire, a működési kockázataira – többek között a peres eljárások kockázataira – és a reputációs kockázataira.

Hitelkockázat

110. Elvárt, hogy az intézmény biztosítsa azt, hogy a 92. pontban rögzítettekkel összhangban az ESG-kockázatok hitelkockázati politikákba és eljárásokba történő beépítése eredményeként az ESG-kockázatok tükröző hitelezési ágazati politikái alsóbb szinten is érvényesüljenek. Ennek érdekében elvárt, hogy ezek az elvárások az üzletágakban dolgozók és a hitelezési döntéseket meghozók rendelkezésére álló egyértelmű hitelnyújtási kritériumokban nyilvánuljanak meg. Elvárás továbbá, hogy az intézmény biztosítsa az ESG-kockázatok megfelelő beépítését a hitelkockázat-monitorozási keretrendszerbe.
111. Összhangban a 71–77. és a 110–115. pontban foglaltakkal, az MNB elvárja, hogy a hitelkockázat vállalása, mérése, kezelése és kontrollja során az intézmény a 7/2025. (VI. 23.) MNB ajánlásban meghatározottak szerint járjon el, és eljárásában alkalmazza az ESG információk felmérését szolgáló minimum kérdéssort. Az MNB azonban felhívja az intézmény figyelmét arra, hogy a 7/2025. (VI. 23.) MNB ajánlásban foglaltak teljesítése nem eredményezi a jelen ajánlás elvárásainak maradéktalan teljesítését.
112. A 94. és 95. pontban rögzített stratégiai eszköztár operatív szempontú beépítése érdekében az MNB továbbra is elvárja, hogy az intézmény belső ügyfél- és partnerminősítési rendszerei, valamint a hitelkockázati döntéstámogató folyamatai, valamint a fedezetértékelési keretrendszere tükrözze az ESG-kockázatokból eredő kockázati különbségeket, összhangban az intézmény kockázatvállalási hajlandóságával és üzleti stratégiájával. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha az intézmény az ingatlanfedezet értékelése során figyelembe veszi és saját nyilvántartásaiban rögzíti a kereskedelmi vagy lakóingatlan elhelyezkedését, műszaki, energetikai jellemzőit.
113. Elvárás a környezeti kockázatok tekintetében, hogy az intézmény minőségi és mennyiségi szempontokat egyaránt építsen be politikáiba és eljárásaiba. Az intézménynek – a lényegességi értékelése és a kockázatvállalási hajlandósága alapján – a legjelentősebb ügyfélszegmenseket, biztosítéktípusokat és kockázatsökkentő eszközöket lefedő, mennyiségi hitelkockázati mutatókat kell meghatároznia.
114. Az MNB elvárja, hogy az az intézmény, amely környezeti szempontból fenntartható hitelezési tevékenységet végez vagy tervez végezni, dolgozza ki a – hitelkockázati politikának részét képező – környezeti szempontból fenntartható hitelezési politikát és belső szabályozást a fenntartható finanszírozással kapcsolatos általános célkitűzéseivel, stratégiájával, politikájával és a 5. pont

szerinti célkitűzéseivel összhangban. Az MNB elvárja, hogy az intézmény határozzon meg – amennyiben lehetséges számszerűsíthető – célokat a környezeti szempontból fenntartható hitelezési tevékenységének fejlesztésére, integritásának biztosítására, és rendszeresen értékelje annak megvalósulását és a 5. pont szerinti célkitűzésekhez való hozzájárulását.

- a) Elvárt, hogy a környezeti szempontból fenntartható hitelezési politika tartalmazza:
 - aa) azon projektek és tevékenységek listáját, valamint kritériumokat, melyeket az intézmény környezeti szempontból fenntartható finanszírozási célnak tekint, vagy
 - ab) hivatkozzon azon környezeti szempontból fenntartható hitelezésre vonatkozó sztenderdekre, melyek meghatározzák azt, hogy mely hitelek minősülnek környezeti szempontból fenntarthatónak.
- b) Továbbá, a környezeti szempontból fenntartható hitelezési tevékenységek vonatkozásában a hitelkockázat-vállalás és -kezelés folyamata során szükség van olyan eljárásokra és módszerekre, amelyeken keresztül az intézmény képes ellenőrizni, hogy a hitel valójában fenntartható tevékenységek finanszírozására került-e felhasználásra. A vállalatoknak nyújtott hitelek esetében elvárt, hogy a hitelkockázat-vállalási és -kezelési folyamat tartalmazza a következőket:
 - ba) információk gyűjtése a hitelfelvevők éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti szempontból vagy egyéb módon fenntartható üzleti céljairól;
 - bb) annak értékelése, hogy a hitelfelvevők finanszírozási projektjei megfelelnek a környezeti szempontból fenntartható projektekre vagy tevékenységekre vonatkozó feltételeknek, valamint a kapcsolódó kritériumoknak;
 - bc) annak biztosítása, hogy a hitelfelvevők hajlandók és képesek legyenek megfelelően monitorozni a bevételek környezeti szempontból fenntartható projektekre vagy tevékenységekre történő felhasználását, illetve erről jelentést tenni;
 - bd) annak rendszeres monitorozása, hogy a bevételeket megfelelően használták fel, amely magában foglalhatja a bevételek felhasználására vonatkozó aktualizált információk hitelfelvevőktől való bekérését, amíg a vonatkozó hiteleszközt vissza nem fizetik.
- c) Az MNB elvárja, hogy a 79. pontban rögzítettekkel összhangban, a környezeti szempontból fenntartható hitelezési tevékenységek vonatkozásában a hitelkockázat-vállalási döntés dokumentációja tartalmazza az ügyfél ESG-kockázati átvilágításának eredményét és e kockázat csökkentésére vonatkozó szerződési, folyósítási feltételeket.

115. Fentiekkel összhangban elvárt, hogy az intézmény az általános hitelezési gyakorlatát is úgy alakítsa ki, hogy a 7/2024. (VI. 21.) MNB ajánlás 84. pont aa) alpontja szerinti döntés-előkészítés keretében feltárássra kerülő információk között szerepeljen az ügyfelek ESG-kockázati átvilágításának eredménye.

Piaci kockázat

116. Az MNB elvárja, hogy a piaci kockázat tekintetében az intézmény mérlegelje, hogy az ESG-kockázatok hogyan befolyásolhatják a portfóliójában lévő pénzügyi eszközök értékét. Ennek keretében, értékelnie kell a portfólióját érő veszteségek, valamint a portfóliója értékének megnövekedett volatilitása jelentette potenciális kockázatot, és a piaci kockázatok kezelésére szolgáló keretrendszere részeként hatékony eljárásokat kell kialakítania a kapcsolódó hatások szabályozása vagy mérséklése érdekében. Ennek részeként, szükség esetén többek között felül kell vizsgálnia a kereskedési könyvi kockázatvállalási hajlandóságot, és belső határértékeket kell meghatároznia a pozíciókra vagy az ügyfélkitettségekre vonatkozóan.

117. Különös tekintettel a banki könyvi pozíciók hitelfelár-kockázati komponensére, az MNB elvárja az intézménytől, hogy értékelje az ESG-kockázatokkal összefüggő hitelfelár jelentőségét az általános piaci kockázat összes meghatározó tényezője között.

Likviditási és finanszírozási kockázat

118. Az MNB elvárja, hogy az intézmény a likviditási és finanszírozási kockázat tekintetében mérlegelje legalább azt, hogy az ESG-kockázatok hogyan befolyásolhatják a nettó pénzkiáramlást (pl. a hitelkeretek fokozott lehívását) vagy a likviditási puffert képező eszközök értékét, és adott esetben ezeket a hatásokat be kell építenie a likviditási puffere vagy a likviditási kockázatkezelési keretrendszerébe kalibrálásába.
119. Amennyiben a likviditási és finanszírozási kockázatok lényegesnek tekinthetők, elvárt, hogy az intézmény a likviditási kockázat mérését és kezelését illető jogszabályi rendelkezések, valamint a 12/2015. (VIII. 24.) MNB ajánlás keretei között tegyen lépéseket az ESG-kockázatok, mint likviditási kockázatra ható lényeges tényezők alábbi folyamatokba történő integrálására:
- a) az egyes üzletágakhoz, devizanemekhez és a csoporthoz tartozó jogi személyekhez igazítva a likviditási kockázat megfelelő időtávokon történő azonosítása, mérése, kezelése és nyomon követése, valamint a megfelelő likviditási tartalék fenntartása,
 - b) a piaci likviditási kockázatok valamennyi lényeges forrásának és hatásának mérése és kezelése, és a rövid pozíció hosszú pozíciót megelőző esedékességéből fakadó likviditási hiány kockázatának kezelése.
120. Amennyiben az ESG-kockázatok likviditási kockázat szempontjából jelentősek, az MNB e tényezők 119. pont szerinti folyamatokba történő integrálása mellett elvárja ennek írásban történő rögzítését, illetve a vonatkozó egyéb belső szabályzatokban történő lekövethetőségét.
121. A környezeti kockázatok tekintetében az intézménynek továbbá mérlegelnie kell, hogy ezek a kockázatok hogyan befolyásolhatják finanszírozási forrásai rendelkezésre állását, illetve stabilitását, és figyelembe kell vennie azokat a finanszírozási kockázat kezelése során. E célból az intézménynek különböző időhorizontokat, valamint normál és kedvezőtlen feltételeket egyaránt figyelembe kell vennie, amelyeknek tükrözniük kell többek között a környezeti kockázatok reputációs kockázatokra gyakorolt lehetséges hatásait, a piaci finanszírozáshoz való akadályozott vagy költségesebb hozzáférést, a betétkivonások felgyorsulását.

Működési és reputációs kockázatok

122. Az MNB elvárja, hogy a működési kockázat tekintetében az intézmény mérje fel, hogy az ESG-kockázatok hogyan befolyásolhatják az intézmény saját működését, illetve a CRR 324. cikkében említett különböző szabályozási működési kockázati események típusait. Elvárt továbbá, hogy az intézmény ezen túlmenően mérje fel a kritikus műveletek folytatására való képességét, és a lényeges ESG-kockázatok be kell építenie a működési kockázatkezelési keretrendszerébe.
123. A földrajzi hely, ahol az intézmény működik, hajlamosabbá teheti a fizikai kockázatokra. Ez különösen releváns a kiszervezett szolgáltatások és számítástechnikai tevékenységek tekintetében, főként, ha a szolgáltatók olyan helyeken találhatók, ahol nagyobb az esélye a szélsőséges időjárási eseményeknek vagy más negatív környezeti események bekövetkezésének. A működési kockázatok szempontjából a klímaváltozás az átállási kockázati csatornán keresztül is növelheti az intézmény működési költségeit, például magasabb energiaárakon vagy több kibocsátás jelentési kötelezettségen keresztül. A környezeti kockázatok tekintetében elvárás, hogy az intézmény

- a) a Bizottság által a CRR 317. cikk (9) bekezdése alapján elfogadott szabályozástechnikai standardokban meghatározott kockázati taxonómiával és a veszteségesemények osztályozására szolgáló módszertannal összhangban azonosítsa a környezeti kockázatokkal kapcsolatos veszteségeket, és meg kell jelölnie ezeket a működési veszteségeket tartalmazó nyilvántartásában;
- b) környezetvédelemmel kapcsolatos peres eljárások kockázatai valószínűségének és hatásának értékelésére és kezelésére szolgáló folyamatokat kell kialakítania;
- c) forgatókönyv-elemzéssel határozza meg, hogy a fizikai kockázati tényezők hogyan befolyásolhatják az üzletmenete folytonosságát, valamint
- d) az üzletmenetfolytonossági tervek kidolgozásakor vegye figyelembe a lényeges környezeti kockázatokat.

Az MNB elvárja ennek keretében, hogy az intézmény dolgozzon ki a működési kockázatokra ható, éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal kapcsolatos eseményekre vonatkozó kockázatsökkentő eljárásokat.

Különösen a kritikus funkciók értékelésekor az intézménynek ajánlott figyelembe vennie az éghajlatváltozás hatásait a szolgáltatások nyújtására. Amennyiben ezen értékelés eredménye lényeges az intézmény bármely üzletágára vagy teljes működésére nézve, annak elvárt tükröződnie az intézmény üzletmenetfolytonossági tervében.

124. Az MNB fontosnak tartja, hogy az intézmény maga is törekedjen ökológiai és karbonlábnyomának csökkentésére, mivel ezek elégtelen ismerete vagy eredményes csökkentésének hiánya, azon túl, hogy meggátolja a konstruktív hozzájárulást a nemzetközi megállapodások által elvárt erőfeszítésekhez és a 5. pont szerinti célkitűzésekhez, jogi és reputációs kockázatot is hordoz magában.

Az intézmény saját működési kockázata tekintetében az MNB az alábbiakat várja el:

- a) a tevékenységekből eredő közvetlen kibocsátás mérése (1. alkalmazási kör, „Scope 1”),
- b) a megvásárolt energiához kapcsolódó közvetett kibocsátás mérése (2. alkalmazási kör, „Scope 2”),
- c) más közvetett kibocsátás – a finanszírozott kibocsátást kivéve – mérése (3. alkalmazási kör, „Scope 3”),

Az MNB tehát jó gyakorlatnak tartja, ha az intézmény nemzetközileg elfogadott szabvány szerinti környezeti irányítási rendszert működtet, és ennek keretében méri környezeti teljesítményét, és törekszik annak folyamatos javítására.

A működés egyéb környezeti hatásai, illetve ezek csökkentésére irányuló intézkedések tekintetében az alábbiakat javasolja az MNB:

- d) készpénzkímélő fizetési módok bevezetése és elterjedésének elősegítése,
- e) papírmentes vagy papírtakarékos ügyintézés megvalósítása,
- f) egyéb saját működésre vonatkozó kezdeményezések, hitelesített környezeti teljesítménymutatók mentén.

Az ökológiai lábnyom tekintetében az alábbiakat javasolja az MNB:

- g) tervek kidolgozása az ökológiai lábnyom további csökkentésére,
- h) a kibocsátáscsökkentés után fennmaradt, aktuálisan technikailag vagy gazdaságosan tovább nem csökkenthető kibocsátás semlegesítése, ellentételezése lehetőség szerint hiteles, igazolt, elsősorban hazai élőhely-rehabilitációs projektek megvalósításával, melyek az ÜHG semlegesítésen túl biodiverzitás javítást is szolgálnak, másodsorban ún. karbonkreditek vásárlásával.

125. A reputációs kockázatok tekintetében elvárt, hogy az intézmény vegye figyelembe és kezelje az ESG-kockázatok hírnevére gyakorolt hatását, többek között azáltal, hogy figyelembe veszi az esetlegesen ESG-vonatkozású vitáknak – például szociális vagy emberi jogi jogsértéseknek – kitett vállalkozásoknak történő hitelezéshez és befektetéshez kapcsolódó lehetséges kockázatokat.
126. Az MNB elvárja, hogy az intézmény vegye figyelembe, hogy az általa végzett működési és üzleti tevékenységek természete milyen mértékben növeli az éghajlatváltozás fizikai vagy átállási kockázatai miatt bekövetkező veszteségekkel kapcsolatos jövőbeli reputációs kár vagy jogi kockázatokat [jogi felelősségre vonás (liability risk) vagy peres eljárások kockázatát (litigation risk)]³⁵.
Az intézménynek adott esetben figyelembe kell vennie a fenntarthatósági kötelezettségvállalásai vagy az átállási tervei teljesítésének elmulasztásával, vagy az ilyen kötelezettségvállalások és tervek hitelességének (vélt) hiányával kapcsolatos reputációs kockázatokat is.
127. A magatartási, reputációs és peres eljárások kockázatainak kezelése keretében az intézménynek megbízható folyamatokkal kell rendelkeznie a zöldrefestésből (greenwashing) vagy a vélt zöldrefestési gyakorlatokból eredő kockázatok azonosítására, megelőzésére és kezelésére, figyelembe véve az európai felügyeleti hatóságoknak – a zöldrefestés nyomon követéséről és felügyeletéről szóló végleges EBH-jelentés³⁶ 2.1. pontjában meghatározott – magas szintű elveit. Az MNB elvárja, hogy e célból az intézmény kockázatkezelési folyamataiba integráltan, ellenőrizhető módon minden szükséges lépést tegyen meg annak biztosítása érdekében, hogy a fenntarthatósággal kapcsolatos kommunikáció tisztességes és egyértelmű legyen és ne legyen félrevezető, valamint annak érdekében, hogy a fenntarthatósággal kapcsolatos állítások pontosak, megalapozottak, naprakészek legyenek, tisztességesen tüntessék fel az intézmény általános profilját vagy a termék profilját, és bemutatásuk érthető legyen. Ezt mind intézményi szinten (pl. a fenntarthatósági kötelezettségvállalásokkal, többek között az előtekintő célokkal kapcsolatban), mind pedig termék- vagy tevékenységi szinten (pl. a fenntarthatóként forgalmazott termékekkel és tevékenységekkel kapcsolatban) meg kell tenni, többek között a jogszabályváltozások, a piaci gyakorlatok és az esetleges zöldrefestési gyakorlatok körüli viták nyomon követésével.

Koncentrációs kockázat

128. Az intézménytől elvárt, hogy vegye figyelembe és kezelje az ESG-kockázatokkal szemben esetlegesen sebezhetőbb egyedi partnereknél, egymástól kölcsönösen függő partnereknél vagy bizonyos iparágakban, gazdasági ágazatokban vagy földrajzi térségekben a kitettségek vagy biztosítékok koncentrációja által jelentett kockázatokat (a továbbiakban: ESG-vonatkozású koncentrációs kockázat).
129. Az ESG-vonatkozású koncentrációs kockázatok azonosítása érdekében az intézménynek figyelembe kell vennie az esetlegesen ESG-kockázatok által érintett kitettségeknek az összes

³⁵ EBA/REP/2021/18 számú jelentés 66. pont: A jogi kockázatok – azaz jogi felelősségre vonás (liability risk) vagy peres eljárások (litigation risk) – fizikai vagy átállási kockázatnak is minősülhetnek. Ezek azonban külön kockázati kategóriának is tekinthetők, mivel nemcsak az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokból, hanem társadalmi és irányítási kockázatokból is származhatnak. A jogi felelősségre vonás kockázata az ESG-tényezőkkel összefüggésben az olyan személyekből vagy vállalkozásokból eredő kockázatra vonatkozik, amelyek az ESG-tényezők miatt esetlegesen elszenvedett veszteségeikért kártérítést követelnek, például amikor az intézmények szerződő feleit felelősségre vonják a tevékenységükkel az ESG-tényezőkre gyakorolt negatív hatásokért. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal összefüggésben a preferenciák változása azt vonhatja maga után, hogy a ma elfogadhatónak ítélt üzleti tevékenységek és magatartási formák a jövőben jogilag támadhatóvá válnak. Ennek lehetséges okai például a „megbízó-megbízott konfliktus”, környezeti kockázatokkal kapcsolatos gyártói-fogyasztói információ aszimmetriája, vagy olyan jogi követelések, amelyek a nem megfelelő klíma adaptációs és mitigációs lépések következményei.

³⁶ Az EBH végleges jelentése a zöldrefestés nyomon követéséről és felügyeletéről (EBA/REP/2024/09).

kitettséghez és az elsődleges alapvető tőkéhez viszonyított nagyságát és arányát. Elvárt, hogy az intézmény több ESG-tényezőt vegyen figyelembe, köztük legalább az ÜHG-kibocsátást, az ágazati jellemzőket, a földrajzi területek fizikai kockázatokkal szembeni sebezhetőségét, valamint a kitettségek vagy biztosítékok helye szerinti joghatóságokban megállapított társadalmi vagy irányítási hiányosságokat vagy ellentmondásokat, valamint a kockázatsökkentő tényezők rendelkezésre állását.

130. Az intézménynek értékelnie kell, hogy az ESG-vonatkozású koncentrációs kockázat fokozza-e és miként, illetve milyen mértékben a kitettségek meglévő sérülékenységet.

VI.2.6. Nyomon követés

131. Az MNB elvárja, hogy az intézmény az ESG-kockázatokat olyan hatékony belső beszámolási keretrendszerek segítségével kövesse nyomon, amelyek megfelelő információkat és összesített adatokat továbbítanak a felső vezetés és a vezető testület számára, összefüggésben az V. fejezetben rögzített elvárásokkal a vállalatirányítás vonatkozásában. Ennek részeként elfogadható megoldás lehet például az ESG-kockázatok rendszeres kockázati jelentésekbe való beépítése, vagy hatékony felügyeletet támogató mérőszámokat tartalmazó eredménytáblák kialakítása.
132. Elvárás, hogy az intézmény folyamatosan kövesse nyomon az ESG-kockázatokat, és az ESG-kockázatokkal szembeni sebezhetősége tekintetében gondoskodnia kell az intézmény egészére kiterjedő áttekintés fenntartásáról. Ennek keretében biztosítani kell, hogy
- a) az áttekintés és nyomon követés megfelelően vegye figyelembe tevékenységei jellegét, méretét és összetettségét,
 - b) gondoskodnia kell a lényegességi értékelés alapján meghatározott legjelentősebb portfóliók esetében a portfólióra vonatkozó áttekintés fenntartásáról,
 - c) részletesen és gyakran nyomon kell követnie a partnereket, a kitettségeket és az ESG-kockázatoknak lényegesen kitettként értékelt portfóliókat.

Az MNB jó gyakorlatnak tekinti többek között, ha ez a nyomon követés oly módon valósul meg, hogy az ESG-kockázatokkal kapcsolatos megfontolásokat az intézmény beépíti a lakossági partnerek hitelkockázat-monitorozási folyamatába, valamint a közepes és nagy méretű nem lakossági partnerek rendszeres hitelfelülvizsgálatába, vagy oly módon, hogy az ESG-kockázatok miatt gyakoribbá és részletesebbé teszik ezeket a felülvizsgálatokat.

133. Az MNB elvárja, hogy az intézmény korai előrejelző mutatókat és küszöbértékeket határozzon meg, továbbá rendelkezzen megfelelő eljárásokkal a riasztások, az eltérések és a jogsértések magasabb szintre történő felterjesztéséhez. Elvárás továbbá, hogy a határértékek túllépése esetén legyenek érvényben korrekciós, illetve mérséklési intézkedések meghozatalára szolgáló eljárások, többek között az üzleti stratégia és a kockázatkezelési eszközök kiigazításával.
134. A nyomon követés keretében az intézménynek számos visszamenőleges és előretekintő ESG-kockázati mérőszámot és mutatót kell nyomon követnie. Az MNB elvárja, hogy a nagy méretű intézmény legalább a következő mutatókat kövesse nyomon.
- a) Az (EU) 2020/1818 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (6) preambulumbekzdésével összhangban az éghajlatváltozáshoz jelentős mértékben hozzájáruló ágazatokban – azaz az 1893/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. melléklet A–H és L szakaszában felsorolt ágazatokban – működő partnerekkel létesített üzleti kapcsolatokról származó kitettségek és bevételek (kamatok, díjak és jutalékok) összege és aránya.
- Elvárt, hogy az intézmény a lehető legrészletesebb ágazati differenciálást alkalmazzon. A részletesség fokának lehetővé kell tennie az intézmény számára különösen azt, hogy nyomon

követhesse az egyes konkrét partnerekkel – például a fossziliztüzelőanyag-ágazati szervezetekkel, illetve a Párizsi Megállapodáshoz igazodó uniós referenciamutatókból kizárt vállalatokkal – fennálló kapcsolatoknak való kitettségek és az azokból származó bevételek összegét és arányát.³⁷

- b) A portfóliókiigazítási mérőszámok, amelyek ágazati szinten jelzik, hogy a kitettségek és az ügyfelek által működtetett termelési kapacitások – a kiválasztott ágazatokra vonatkozó igazodási mérőszámok alapján és a 83–89. pontban ismertetett módszerek alkalmazásával – milyen mértékben vagy várhatóan milyen mértékben (nem) igazodnak az alkalmazandó jogi és szabályozási klímacélhoz, például a nettó zero ÜHG-kibocsátás 2050-ig történő elérésére irányuló célkitűzéssel összhangban lévő pályához.

Az intézménynek ki kell egészítenie ezeket a mutatókat az igazodás hiányából fakadó potenciális pénzügyi kockázati hatások értékelésével kapcsolatos információkkal.

- c) A finanszírozott ÜHG-kibocsátások az abszolút értékben kifejezett, az 1., 2. és 3. alkalmazási körbe tartozó kibocsátások szerinti bontásban, valamint
- ca) – adott esetben – a termelési vagy bevételi egységekhez viszonyított intenzitás szerinti bontásban,
 - cb) ágazatonként részletezve, a lehető legrészletesebb ágazati differenciálás alkalmazásával, legalább a lényegességi értékelés alapján meghatározott, kiválasztott ágazatok esetében.

Elvárt, hogy az intézmény ezeket a mérőszámokat egészítse ki olyan minőségi vagy mennyiségi információkkal és kritériumokkal, amelyek alátámasztják az időbeli alakulásuk értelmezését, többek között például az ÜHG-intenzív partnereknek nyújtott átállási finanszírozás miatti ideiglenes növekedést, és amelyek konkretizálják a kibocsátások változásának háttérben álló kiváltó tényezőket. [E mérőszámok kiszámításakor példaként említhető többek között a Partnership for Carbon Accounting Financials elnevezésű partnerség által kidolgozott globális ÜHG-elszámolási és -jelentéstételi szabvány a pénzügyi szektor számára (Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry), valamint a szén-dioxid-kibocsátási adatszolgáltatási projekt (Carbon Disclosure Project)].

- d) Az intézmény által az ESG-kockázatokkal szembeni ellenállóképessége és a fenntarthatóbb gazdaságra való átállásra való felkészültségének biztosítása érdekében meghatározott kulcsfontosságú finanszírozási stratégiák végrehajtása terén elért előrehaladás szintje. Például azon pénzügyi eszközök vagy partnerek felé irányuló pénzügyi mozgások nyomon követése által, amelyek az intézmény célértékei vagy az ESG-kockázatokkal kapcsolatos kockázatvállalási hajlandósága szempontjából releváns közös jellemzőkkel rendelkeznek.
- e) A következőkről információt szolgáltató ügyfélbevonási mérőszámok:
- ea) azon partnerek százalékos aránya, amelyek esetében sor került az ESG-kockázatok értékelésére, többek között az átállási stratégiáik és – amennyiben rendelkezésre állnak – az átállási terveik tekintetében, valamint ezeknek az intézmény célkitűzéseivel való összhangja tekintetében, az értékelések tárgykörébe tartozó kiválasztott ágazatok, termékek és üzletágak körének megadásával;
 - eb) az ügyfélbevonás eredményei, például e partnerek fenntartható gazdaságra történő átálláshoz való alkalmazkodóképességének és ellenállóképességének pozitív – vagy az adott kategórián belüli bármely albesorolás – vagy negatív – vagy az adott kategórián belüli bármely albesorolás – értékelése, az intézmény célértékeihez és

³⁷ Az (EU) 2020/1818 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 12. cikk (1) bekezdés d)–g) pontjával és 12. cikk (2) bekezdésével összhangban.

célkitűzéseikhez való igazodás terén elért eredmények, valamint az intézmény által hozott nyomonkövetési intézkedések.

- f) Az ingatlanfedezetű portfóliók bontása a biztosíték energiahatékonysági szintje szerint.
 - g) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaellátási technológiák finanszírozásának aránya a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiaellátási technológiák finanszírozásához viszonyítva.
 - h) Azoknak a környezeti szempontból fenntartható kitettség-finanszírozási tevékenységeknek az aránya, amelyek hozzájárulnak vagy lehetővé teszik a Taxonómia rendelet 9. cikk a) pontjában említett, az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos környezetvédelmi célkitűzés elérését az ÜHG-intenzív kitettségek összefüggésében.
 - i) Az intézmény kitettségeihez kapcsolódó fizikai kockázatok szintje, valamint e kockázatoknak a pénzügyi kockázatokra gyakorolt hatása, több forgatókönyv és az intézmény tevékenysége szempontjából releváns összes veszély figyelembevételével, a kockázatcsökkentési intézkedések végrehajtása terén elért előrehaladásra vonatkozó kiegészítő információkkal.
 - j) A fizikai kockázati tényezőkhez kapcsolódó koncentrációs kockázat mérése (pl. a kitettségek, illetve biztosítékok mérése a magas árvíz-kockázatu, vízhiányos vagy erdőtűz-veszélyes területeken) és az átállási kockázati tényezők (pl. a magas átállási kockázatoknak kitett ágazatokkal szembeni kitettségek), a kitettségek kellően részletes földrajzi felosztásának alkalmazásával.
 - k) Az ESG-kockázatokhoz kapcsolódó múltbeli veszteségek összege, valamint az ESG-kockázatokhoz kapcsolódó kockázati kitettségek és a potenciális jövőbeli pénzügyi veszteségek – forgatókönyv-típusokat figyelembe vevő módszereken alapuló – előretekintő becslése.
 - l) Az ESG-vonatkozású reputációs kockázat mérése, amely azt követi nyomon, hogy a jelenlegi és jövőbeli üzleti tevékenységekkel kapcsolatos szabályozás, kommunikáció, kötelezettségvállalások vagy nyilvános viták hogyan hatnak közvetlenül vagy közvetve az intézményre, figyelembe véve a működési kockázattal, valamint a stratégiai és üzleti modellel kapcsolatos kockázatokkal – például az üzleti lehetőségek vagy a stratégiai partnerségek elvesztésével – való kölcsönhatásokat.
 - m) Bármely ESG-vonatkozású perbeli követelés, amelyben az intézmény – a rendelkezésre álló információk alapján – érintett volt vagy érintetté válhat.
 - n) Az ESG-kockázatokkal kapcsolatos kapacitásépítés helyzete, például a speciális képzésben részesült alkalmazottak százalékos aránya.
 - o) Nem éghajlattal kapcsolatos tényezőkhez (például a portfóliószintű függőségekhez és az ökoszisztéma-szolgáltatásokra gyakorolt hatásokhoz, vagy a lényeges függőségekkel rendelkező vagy a biológiai sokféleségre negatív hatással lévő partnerekkel szembeni kitettségekhez) kapcsolódó mérőszámok, figyelembe véve az ágazati és a földrajzi elhelyezkedésre vonatkozó információkat is.
 - p) Az intézmény ESG-kockázatokkal és ESG-célkitűzésekkel kapcsolatban megállapított összes célértékéhez viszonyított előrehaladás, többek között az intézmény IV.1 pontban említett terve vagy az intézmény által tett egyéb fenntarthatósági kötelezettségvállalások keretében.
135. Elvárt, hogy a kis méretű és nem összetett intézmény és más, nem nagy méretű intézmény nyomon kövesse a 134. pont szerinti, a lényegességi értékelés eredményei alapján kiválasztott mutatók széles körét, és lépéseket kell tennie a nyomon követett mutatók jegyzékének későbbi bővítése érdekében.

136. Az MNB elvárja, hogy az intézmény egyértelmű és jól dokumentált módszertanokkal rendelkezzen a nyomkövetési mérőszámaira és mutatóira vonatkozóan. A mérőszámok kiszámításához szükséges adatok kezdeti hiánya esetén az intézménynek a 74., 75. és 77. pontban meghatározott lépéseket kell követnie.

VII. Záró rendelkezések

137. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt intézményekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
138. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt intézmények körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
139. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy az intézmény az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben az intézmény jogosult feltüntetni, hogy a vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben az intézmény csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
140. Az MNB az ajánlás alkalmazását – a 141. és a 142. pontban foglaltak kivételével – 2026. július 1-től várja el.
141. Az MNB az ajánlás alkalmazását a kis méretű és nem összetett intézmény esetében 2027. január 1-től várja el.
142. Az MNB a IV.1 pont szerinti tervekhez kapcsolódó ajánlások alkalmazását
- a) a nagy méretű és összetett intézmény esetében 2027. január 1-től,
 - b) a kis méretű és nem összetett intézmény esetében 2027. július 1-től várja el.
143. 2026. július 1-jén hatályát veszti az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokról, és a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítéséről a hitelintézetek tevékenységeiben című 10/2022. (VIII. 2.) MNB ajánlás.

Varga Mihály sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

Melléklet a 2/2026. (III.6.) MNB ajánláshoz

Ez a melléklet támogató eszközként szolgál az intézmény számára a Hpt. 109. § (2a) bekezdésében előírt tervek kidolgozásához, amelyeket a jelen ajánlás IV.1. fejezete határoz meg részletesebben. A melléklet nem vezet be új követelményeket, viszont az ajánlásban előírt kulcsfontosságú tartalmi elemek mindegyikére vonatkozóan példákat, hivatkozásokat és lehetséges mérőszámokat tartalmaz, amelyeket az intézmény figyelembe vehet a tervei szerkezetének és formájának kialakításakor. Az intézmény kiigazíthatja e közös megközelítés formátumát, amennyiben biztosítja, hogy a tervei minden előírt kulcsfontosságú tartalmi elemet tartalmazzanak. Tekintettel a IV.1. pont és különösen a 15. pont szerinti egyéb alkalmazandó követelményekkel való összhang szükségességére, az intézménynek biztosítania kell, hogy az ajánlásnak való megfelelés érdekében felhasznált információk összhangban legyenek a Számviteli irányelvnek és az (EU) 2023/2772 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletnek (a továbbiakban: ESRS) megfelelően közzétett információkkal.

IV.1.3. A tervek kulcsfontosságú tartalmi elemei	Kulcsszavak vagy az előírt kulcsfontosságú tartalmi elemek		Példák a minőségi és mennyiségi kimenetekre és az azokat támogató lehetséges mérőszámokra		Hivatkozások más uniós keretrendszerekre	
	Pontosítások és az ajánlásokra való hivatkozás		Lehetséges (minőségi) kimenet	Lehetséges (mennyiségi) kimenet	3. pillér	CSRD/ESRS
Hogyan értelmezendő ez az eszköz?						
Közvetlen szemelvény az ajánlás 39. pontjából	Kulcsszavak vagy részelem	Egyértelműsítő útmutatás az ajánlás vonatkozó pontjára való hivatkozással	Az ajánlásban foglalt követelményhez kapcsolódó lehetséges kimenet minőségi leírása: - példákkal vagy emlékeztetőkkel,	Az ajánlásban foglalt követelményhez kapcsolódó lehetséges kimenet mennyiségi leírása: - a mérőszámok és célértékek használatakor alkalmazott példák vagy figyelmeztetések,	A 3. pillérrel és az ESRS azon követelményeivel fennálló összefüggések, amelyeket az intézménynek adott esetben figyelembe kell vennie a következetesség és a kapcsolódási pontok	
	Kulcsszavak vagy részelem	Egyértelműsítő útmutatás az ajánlás vonatkozó pontjára való				

		<i>hivatkozással</i>	- például beszámoló jelleggel. Minden példa csak szemléltetésre szolgál.	- például annak felidézése, hogy egy-egy fő teljesítménymutató milyen különböző szempontokra terjedhet ki. A fő teljesítménymutatókra / kulcsfontosságú kockázati mutatókra vonatkozó összes példa csak szemléltetésre szolgál.	biztosítása érdekében; az intézménynek a lehető legnagyobb mértékben a lényegileg azonos vagy jelentős mértékben összehasonlítható, releváns információkra kell hagyatkoznia. Előfordulhat, hogy a 3. pillérre és az ESRS-re utaló hivatkozásokat a jövőbeli szabályozási fejlemények tükrözése érdekében aktualizálni kell.
--	--	----------------------	--	--	---

IV.1.3. A tervek kulcsfontosságú tartalmi elemei	Kulcsszavak vagy az előírt kulcsfontosságú tartalmi elemek		Példák a minőségi és mennyiségi kimenetekre és az azokat támogató lehetséges mérőszámokra		Hivatkozások más uniós keretrendszerekre	
	Pontosítások és az ajánlás megfelelő pontjára való hivatkozás		Lehetséges (minőségi) kimenet	Lehetséges (mennyiségi) kimenet	3. pillér	CSRD / ESRS
a) A terv stratégiai célkitűzései és ütemterve						
aa) Magas szintű átfogó stratégiai célkitűzés az ESG-kockázatok rövid, közép- és hosszú távú kezelése érdekében, az általános üzleti stratégiával és a kockázatvállalási hajlandósággal összhangban.	Átfogó célkitűzés:	Ez arra az átfogó stratégiai célkitűzésre vonatkozik, amelyet az intézmény az ESG-kockázatok tekintetében kíván megvalósítani, összhangban azzal, hogy az ESG-kockázatokat az ajánlás VI. 2.2. és VI.2.3. pontjának megfelelően beépíti az üzleti és kockázati stratégiákba, valamint a kockázatvállalási hajlandóságba.	# Az üzleti modelleknek a klímasemleges és fenntartható gazdaságra való átállással való összeegyeztethetőségét biztosító stratégiák minőségi jellegű ismertetése, különösen abban az esetben, ha a CSDDD, illetve a CSRD követelményeinek hatálya alá tartoznak, valamint annak ismertetése, hogy ezek a stratégiák hogyan befolyásolják az ESG-kockázatok kezelését célzó kezdeményezések irányát és prioritásait	# Az átfogó célkitűzések kapcsolódhatnak a kiválasztott fő teljesítménymutatók vagy kulcsfontosságú kockázati mutatók célértékeihez	Minőségi: 1. táblázat a), b) sor 2. táblázat a), b) sor 3. táblázat c), d) sor	ESRS-E1-1 ESRS 2 - BP1 ESRS-E1-MDR-P ESRS-E1-2
	Rövid, közép- és hosszú táv:	Ez arra vonatkozik, hogy a stratégiai célkitűzés hogyan alkalmazandó az ajánlás 29–31. pontjának megfelelően figyelembe vett különböző időhorizontokon.		# Megfontolható a terv egyéb részeire, például az a) pont aa) alpontjára vagy a b) pontra való kereszthivatkozás.		

			# Az intézmény tevékenységi köre és lényegességi értékelése miatt leglényegesebbnek ítélt ESG-kockázatok kezelésére irányuló magas szintű megközelítések			
ab) Átfogó, hosszú távú célok köztes mérföldkövekkel az üzleti modell ESG-kockázatokkal szembeni ellenállóképességének – azon belül az üzleti struktúra és a bevételek e mérföldkövekkel való összhangjának – biztosítása érdekében.	Hosszú távú célok:	<i>Olyan hosszú távú célok, amelyek – a Hpt.-vel és az ajánlás 29. pontjával összhangban – legalább 10 éves időhorizonton támogatják az átfogó célkitűzés megvalósítását.</i>	# A nettó zero ÜHG-kibocsátás 2050-ig történő elérésére vonatkozó uniós célkitűzésből eredő kockázatok kezelésére irányuló hosszú távú célok, 2030-ra vonatkozó köztes mérföldkövel, az 1990-es szinthez képest 55%-kal történő kibocsátáscsökkentésre vonatkozó uniós célkitűzés figyelembevételével	# Különböző gazdasági ágazatokkal szembeni pénzügyi kitettség # Portfóliókiigazítási mérőszámok # Jövedelmezőségi mutatók: megfelelő bontásban (pl. ágazatok, portfóliók, termékek stb.) között, hozammutatók és kockázattal korrigált hozammutatók	Minőségi: 1. táblázat b), j) sor 2. táblázat b), k), l) sor 3. táblázat c), d) sor Mennyiség: 1. sz. mintadokumentum 3. sz. mintadokumentum	ESRS-E1-1 Az ÜHG-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célértékek: ESRS-E1-4
	Köztes mérföldkövek:	<i>A hosszú távú célok teljesítése tekintetében elért előrehaladást mérő köztes mérföldkövek, az ajánlás 30. pontjával összhangban.</i>	# Az erdőirtáshoz vagy a természet helyreállításához kapcsolódó uniós célkitűzésekből eredő	# Az üzleti stratégiára vonatkozó mérőszámok: az		
	Az üzleti struktúra és a bevételek összhangja a mérföldkövekkel:	<i>Hogyan fogja az intézmény biztosítani, hogy menet közben megfelelő jövedelmezőséget tudjon termelni?</i>				

			kockázatok kezelésére irányuló hosszú távú célok és köztes mérföldkövek # Hogyan biztosítja az intézmény, hogy üzleti struktúrája és bevételáramlása igazodjon a hosszú távú céljaihoz és a köztes mérföldkövekhez?	intézmény stratégiáját az árazás, a tőke, a likviditás és a mérleg allokációja tekintetében leíró, előretekintő KPI-ok # Az időben teljesített ESG-mérföldkövek százalékos aránya		
ac) Az intézmény célkitűzéseinek és célértékeinek megértése szempontjából releváns alapvető feltételezések, inputok és háttér-információk, ideértve a központi vagy referencia-forgatókönyv(ek) kiválasztását, valamint az ESG-kockázatok lényegességi értékelésének, a portfóliókiigazítás értékelésének és más forgatókönyv-elemzéseknek az eredményeiből levont	Kulcsfontosságú feltételezések és a referencia-forgatókönyv(ek) kiválasztása:	<i>Ez az ajánlás 38. pontja szerinti kulcsfontosságú módszertani kritériumok és feltételezések dokumentálására vonatkozik, ideértve az intézmény által az ajánlás 24–28. pontjával összhangban kiválasztott referencia-forgatókönyv(ek)et.</i>	# A kiválasztott, például nemzeti környezetvédelmi ügynökségektől, az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjától, a Nemzetközi Energiaügynökségtől, a pénzügyi rendszer környezetbarátabbá tételét célzó hálózattól (NGFS), az Éghajlatváltozási Kormányközi Testülettől származó forgatókönyv(ek) azonosítása és indoklása	# Az éghajlatváltozással kapcsolatos pályákhoz, illetve referencia-forgatókönyvekhez való igazodás vagy az azoktól való eltérés mértéke a kiválasztott ágazatok, illetve partnerek esetében # A környezeti kockázatok pénzügyi kockázati kategóriákra gyakorolt	Minőségi: 1. táblázat j), k), l) sor 2. táblázat h), i), j) sor 3. táblázat d) sor Mennyiség i: 3. sz. mintadokumentum	ESRS-E1-SBM3 ESRS-E1-IRO ESRS-E1-9
	A lényegességi értékelésnek, a portfóliókiigazítás értékelésének és a forgatókönyv-elemzéseknek az eredményei:	<i>Az ajánlás VI.1. pontjának megfelelően elvégzett lényegességi értékelésen, portfóliókiigazítási módszereken és forgatókönyv-elemzéseken alapuló</i>				

intézményi következtetéseket.		megállapítások és következtetések.	# Az intézményt érintő lényeges ökológiai átállási és fizikai kockázatok minőségi jellegű ismertetése	hatásának mennyiségi mérése # Az ESG-kockázatok lényegességi értékelésének mennyiségi eredményei		
b) Célértékek és mérőszámok						
ba) Az ESG-kockázatok – többek között az intézmény működési helye szerinti joghatóságok jogi és szabályozási fenntarthatósági célkitűzéseinek megvalósítását szolgáló kiigazítási folyamatból, valamint a fenntartható gazdaságra való átállás szélesebb körű tendenciáiból fakadó kockázatok – kezelése érdekében meghatározott mennyiségi célok, valamint az ESG-kockázatok nyomon	Az ESG-kockázatok kezeléséhez tartozó célértékek, valamint nyomonkövetési mérőszámok:	<i>Ez az intézmény által az ajánlás 33–37. és VI.2.6. pontjának megfelelően használt mérőszámokra és célértékekre vonatkozik.</i>	Nem alkalmazandó	# Magas kockázatot jelentő ágazatokkal vagy partnerekkel szembeni kitettségek # Portfóliókiigazítási mérőszámok és célértékek # Finanszírozott kibocsátások a releváns bontások esetében # A kulcsfontosságú finanszírozási stratégiák terén elért előrehaladás # Meghatározott energiahatékonyság	Minőségi: 1. táblázat b), c) sor 2. táblázat b) sor Mennyiség i: Összes mintadokumentum	ESRS-E1-1 Az ÜHG-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célértékek: ESRS-E1-4
	A szabályozási fenntarthatósági célkitűzésekhez való igazodás folyamatából eredő kockázatok:	<i>Ez a vonatkozó szabályozási célkitűzésekhez – például az európai klímarendelethez a Hpt. 109. § (2a) bekezdésével összhangban szerepeltetett célkitűzésekhez – való igazodás folyamatából és az átállásból eredő ESG-kockázatok nyomon</i>				

követéséhez és a célértékek elérése terén tett előrehaladás nyomon követéséhez használt mérőszámok.		<i>követésére és kezelésére szolgáló konkrét mérőszámokra és célértékekre vonatkozik.</i>		gi szintű ingatlanportfóliók # A karbonszegény, ill. a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiaellátáshoz nyújtott banki finanszírozás aránya (ESBR) # Az intézmény kitettségeihez tartozó fizikai kockázatok szintje # A portfólió kockázatosságára vonatkozó tájékoztatás a releváns bontások esetében (például nemteljesítő kitettségek)		
---	--	--	--	---	--	--

bb) A célértékekkel és nyomonkövetési mérőszámokkal lefedett portfóliók, ágazatok, eszközosztályok, üzletágak és adott esetben gazdasági tevékenységek (azaz egyedi technológiák), biztosítva, hogy a célértékek és mérőszámok megfelelően tükrözzék az intézmény tevékenységének jellegét, méretét és összetettségét, valamint az intézmény által az ESG-kockázatokra vonatkozóan végzett lényegességi értékelést.	A lefedettség alkalmazási köre	<i>Ez a célértékek és mérőszámok alkalmazási körével kapcsolatos információkra és azok kockázati és pénzügyi szempontból vett jelentőségére vonatkozik.</i>	# Az egyes célkitűzések esetében melyek a lefedett tevékenységek, eszközosztályok, ágazatok és üzletágak # Intézményi szintű célértékek konkrétabb ágazati célértékekre bontva # Hasonló jellemzőkkel vagy kockázatokkal rendelkező konkrét portfóliókra, kitettségekre, eszközosztályokra vagy befektetésekre alkalmazott célértékek # Adott projektekre, technológiákra vagy üzleti tevékenységekre vonatkozó konkrét, megvalósítható célértékek # Figyelembe vett, mérlegen belüli és mérlegen kívüli tevékenységek	# Azoknak az azonosított ESG-kockázatoknak a százalékos aránya, amelyeket az intézmény aktívan nyomon követ és kezel # Azon üzleti egységek százalékos aránya, amelyeknek az ESG-kockázatokkal kapcsolatos célértékei beépülnek az intézmény operatív tervébe # Az ESG-kockázatokkal kapcsolatos célértékekkel és kezdeményezésekkel rendelkező tevékenységek különböző régiókon belüli százalékos aránya # Azon ágazatok százalékos aránya,	Minőségi: 1. táblázat b), c), j) sor 2. táblázat h), i) sor Mennyiség i: Összes mintadokumentum	ESRS-E1-1 ESRS 2 - MDR-T Jelenlegi bevételek ágazatonként: ESRS 2 - SBM -1 Az ÜHG-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célértékek: ESRS-E1-4
---	---------------------------------------	--	---	---	---	---

			# Kizárás a lefedettségéből vagy a tervezett lefedettségéből	amelyek az ESG-kockázatokra vonatkozó csoportszintű célértékhez igazodó, konkrét cselekvési terveket dolgoztak ki. # Az ágazati célértékek elérése		
bc) Azok az időhorizontok, amelyekre a célértékek és a mérőszámok vonatkoznak.	Időhorizontok:	<i>Ez azokra a rövid, közép- vagy hosszú távú időhorizontokra vonatkozik, amelyekhez a az ajánlás 29–31. pontjával összhangban mérőszámok és célértékek kapcsolódnak.</i>	# A rövid, közép- és hosszú távon alkalmazott célértékek és mérőszámok minőségi jellegű ismertetése # Adott esetben a mérőszámok és célértékek rövid távú növelésének indoklása	# Alakulás, például a különböző időhorizontokon elérendő célérték(ek) szintjének növelése/csökkentése		ESRS-E1.IRO-1_10_AR 12a ESRS-E4-1_04 13d
c) Irányítás						
ca) A tervek irányítási struktúrája, azon belül a terv kidolgozásával, jóváhagyásával, végrehajtásával,	Irányítási struktúra:	<i>A terv irányítási struktúrája az ajánlás 18–22. és IV.1.4. pontjának megfelelően.</i>	# A vezető testület, az esetleges albizottságok és a három védelmi vonal	# A tervvel foglalkozó vezető testületi ülések gyakorisága	Minőségi: 1. táblázat e), g), h), q) sor 2. táblázat	ESRS 2 GOV-1_AR 4

nyomon követésével és aktualizálásával kapcsolatos feladat- és felelősségi körök, beleértve a célértékektől való eltérés esetén teendő eszkalációs lépéseket.	Eltérési és eszkalációs eljárás:	<i>Jelentős eltérések esetén a korrekciós intézkedésekre vonatkozó döntések meghozatalának irányítási rendszere az ajánlás 19. és 133. pontjával összhangban.</i>	feladat- és felelősségi köröi # Az eltérések kezelésének folyamatát – többek között az értesítendő személyeket és a megteendő lépéseket – meghatározó eszkalációs protokoll.	# A terv jóváhagyásának késedelmei # A tervre irányuló belső ellenőrzések száma # Az ellenőrzések végrehajtott ajánlásainak százalékos aránya # A feldolgozott, illetve megoldatlan eszkalációk száma	d), f) sor 3. táblázat a) sor	
cb) A terv hatékony végrehajtásához szükséges megfelelő ismeretek, készségek és szaktudás biztosítása érdekében kapacitásokkal és erőforrásokkal kapcsolatos intézkedések, többek között az ESG-kockázatokkal kapcsolatos képzések és belső kultúra.	Kapacitás és erőforrások:	<i>A terv hatékony végrehajtásához szükséges, kapacitással és erőforrásokkal kapcsolatos intézkedések, az ESG-kockázatokkal kapcsolatos belső kultúrával és képességekkel kapcsolatos esetleges hiányosságoknak és szükségleteknek az intézmény által az V. fejezetnek megfelelően elvégzett kezdeti értékelése alapján.</i>	# Az ESG-kockázatokra vonatkozó képzési és fejlesztési programok # Munkaerő-kölcsönzési és toborzási tervek # Ismeretmegosztási és együttműködési platformok # Vezetői elkötelezettség	# Az ESG-kockázatokkal kapcsolatos képzések elvégzésének aránya # Az ESG-kockázatokkal kapcsolatos készségek és ismeretek terén feltárt hiányosságok # Az ESG-kockázatokkal kapcsolatos célkitűzésekre és előrehaladásra	Minőségi: 1. táblázat f), m) sor	ESRS 2-GOV-1 - 23. bekezdés ESRS G1 GOV-1 - 5. bekezdés, b) pont

				vonatkozó belső kommunikáció gyakorisága és minősége		
cc) Az ESG-kockázatok megbízható kezelésének elősegítését célzó javadalmazási politikák és gyakorlatok, az intézmény célkitűzéseivel és kockázatvállalási hajlandóságával összhangban.	Javadalmazási politikák és gyakorlatok:	<i>Ez arra vonatkozik, hogy az intézmény hogyan veszi figyelembe az ESG-kockázatokkal kapcsolatos kockázatvállalási hajlandóságát a Hpt. 107. § (1) bekezdés f) pontja szerinti javadalmazási politikája és gyakorlata keretében.</i>	# Annak minőségi jellegű ismertetése, hogy a javadalmazási politikák és gyakorlatok eddig hogyan igazodtak, illetve jelenleg vagy a jövőben hogyan igazodnak az ESG-kockázatok kezelésére vonatkozó átfogó stratégiai célkitűzéshez és a kockázatvállalási hajlandósághoz	# Az ESG-kockázatokkal kapcsolatos kockázatvállalási hajlandóság javadalmazási politikákba való beépítéséhez használt mérőszámok # Azon alkalmazottak aránya, akiknek a javadalmazásában figyelembe vettek ESG-kockázatokkal kapcsolatos mérőszámokat # Az ESG-kockázatokkal kapcsolatos	Minőségi: 1. táblázat i) sor 2. táblázat g) sor 3. táblázat a) sor	ESRS 2-GOV-2 - 29. bekezdés ESRS-E1-GOV-3

				mérőszámok súlyozása a teljes javadalmazásban		
cd) Az átállástervezési folyamathoz felhasznált adatok és rendszerek	Adatok és rendszerek:	<i>Ez a terveknek az ajánlás 23. és 71-77. pontja szerinti elkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez felhasznált adatokra és rendszerekre vonatkozik.</i>	# Az ESG- kockázatokra vonatkozó összes releváns adatpont azonosítását, valamint azok rendelkezésre állásának és minőségének értékelését tartalmazó adattár # Az adatminőség biztosítását célzó politikák és eljárások	# Az összegyűjtött és rendelkezésre álló releváns adatpontok százalékos aránya # Az ESG-adatokat integráló rendszerek és folyamatok százalékos aránya	Minőségi: 1. táblázat p) sor	ESRS 1, B. függelék ESRS 2 AR 2 ESRS 2 SBM-1_42a ESRS-E2- 4_30c ESRS-S1- 6_50d ESRS-S1- 7_55b
d) Végrehajtási stratégia						
da) A terv célértékeinek elérése érdekében az alapvető banki tevékenységeken és folyamatokon belül megtett vagy tervezett	Az alapvető banki tevékenységek keretében megtett vagy tervezett intézkedések:	<i>Ez arra vonatkozik, hogy az intézmény hogyan fogja megvalósítani célkitűzéseit és célértékeit az alaptevékenységén keresztül.</i>	# Az ESG- kockázatok értékelésére szolgáló új eszközök	# Végrehajtási intézkedések által érintett tevékenységek százalékos aránya	Minőségi: 1. táblázat n) sor 2. táblázat a) sor 3. táblázat	Kiemelt intézkedések: ERSR-E1- 1_16b ESRS-E1

rövid, közép- és hosszú távú intézkedések áttekintése, kitérve arra is, hogy az intézmény hogyan építi be a terv célkitűzéseit a döntéshozatali folyamatába és szokásos kockázatkezelési keretrendszerébe; az egyes intézkedések megfigyelt hatékonyságára vagy a releváns célérték(ek)hez való becsült hozzájárulására vonatkozó kiegészítő információkkal.	A szokásos kockázatkezelési keretrendszer változásai:	<i>Ez arra vonatkozik, hogy az intézmény hogyan fogja az ajánlás VI.2. pontjának megfelelően beépíteni a célértékeit a meglévő különféle kockázatkezelési eszközökbe (például a tőke megfelelés belső értékelési eljárásába, a likviditási megfelelés belső értékelési eljárásába, a sürgősségi riasztórendszerbe, a kockázatvállalási határértékekbe, a tőke-/portfólióallokációba, a költségvetés-tervezési eljárásba, a stratégiai tervbe, a finanszírozási tervbe).</i>	bevezetése a jelenlegi portfóliókba # Az ESG-kockázatokkal kapcsolatos célkitűzések beépítése a közép- és hosszú távú stratégiai tervezési és döntéshozatali folyamatokba # Az ESG-kockázatok beépítése a kockázatkezelési keretrendszerbe	# A terv célértékeinek végrehajtását célzó üzleti döntések százalékos aránya # Az ESG-kockázatok kezelésére szolgáló eszközök elfogadási aránya	c) sor	MDR-A ESRS 2 MDR-A ESRS-E1-2 ESRS-E1-3 ----- --- ESRS-E2-E5 ESRS-S1-S4 ESRS-G1 MDR-A ESRS-E3 MDR-A ESRS-E4 MDR-A ESRS-E5 MDR-A
db) A pénzügyi kockázati kategóriákra vonatkozó politikákhoz és eljárásokhoz, valamint a kulcsfontosságú gazdasági tevékenységekre, ágazatokra és	A tevékenységekre, ágazatokra, helyszínekre vonatkozó politikák és feltételek:	<i>A politikák és az azokra irányadó feltételek, beleértve a meglévő politikák aktualizálását és az újonnan létrehozott politikákat, az ajánlás 94. pont b) és c) alpontjával összhangban.</i>	# A jelenlegi politikák felsorolása és az eredeti ESG-kockázati státusz # A politikákat és feltételeket, valamint azok alkalmazási körét részletező	# A politika elfogadottsági aránya, például azon fióktelepek vagy részlegek százalékos aránya, amelyek új ESG-kockázati	Minőségi: 1. táblázat d), o) sor 2. táblázat c), e) sor 3. táblázat c), d) sor	ESRS-E1-1_16b ESRS-E1-2 ESRS-E1-3 A biológiai sokféleség szempontjából

helyszínekre vonatkozó hitelezési és befektetési politikákhoz és feltételekhez való igazodás.	A pénzügyi kockázati kategóriákra vonatkozó politikák és eljárások:	<i>Ez a politikáknak és az eljárásoknak az ajánlás VI.2.5. pontja szerinti kiigazításaira vonatkozik.</i>	ütemterv aktualizálása vagy létrehozása, az aktualizálás vagy létrehozás módjának és időpontjának, illetve az ezeket elvégző személyeknek a megadásával. # Az egyes politikák esetében az alábbi szempontok szerepeltethetők: Cél: hogyan tükrözi a stratégiai célkitűzést, a kockázati stratégiát, és hogyan támogatja a terv végrehajtását Alkalmazási kör: az irányított és érintett üzleti tevékenység, helyszín, ágazat stb. pontos ismételése Feltételek: a gördülékeny alkalmazhatóságot és nyomon követhetőséget biztosító, egyértelmű feltételek	politikákat fogadtak el # Az ESG-kockázatok kezelését célzó politikák valamely adott időszakon belüli felülvizsgálatainak és aktualizálásainak száma # Az ESG-kockázatok kezelését célzó, aktualizált politikáknak megfelelő tevékenységek százalékos aránya # Az ESG-kockázatok kezelésének keretrendszerére összpontosító belső és külső ellenőrzések eredményei	l érzékeny területeken lévő helyszínekhez vagy azokhoz közeli helyszínekhez kapcsolódó tevékenységek: ESRS E4.IRO-1_19a
---	--	--	--	--	--

			Kizárások: a kockázatvállalási hajlandósággal összhangban lévő bármely kizárás			
dc)A terv végrehajtásának támogatása érdekében a szolgáltatások és termékek összetételében és árazásában bevezetett változások.	A szolgáltatások és termékek összetétele és árazása:	<i>Ez arra vonatkozik, hogy az intézmény hogyan igazítja ki – az ajánlás 94. pont b) alpontjának megfelelően – a szolgáltatás- és termékínálatát és azok árazását az ESG-kockázatokkal kapcsolatos kritériumok, valamint a kockázati stratégiája és belső tőkepolitikája alapján.</i>	# Kockázatalapú árazás: az árazásnak a hitelfelvevő vagy a projekt ESG-kockázati profilja alapján történő kiigazítása # Kockázatsökkentési ösztönzők: ösztönzők biztosítása az ESG-kockázatsökkentési stratégiákat végrehajtó ügyfelek számára	# Az ESG-kockázati profilokon alapuló árazás-kiigazítások gyakorisága és mértéke # Az ösztönző árazás előnyeit kihasználó ügyfelek száma	Minőségi: 1. táblázat r) sor 2. táblázat j) sor 3. táblázat d) sor	Az átállással összeegyeztetetlen tevékenységek: ESRS-E1.IRO-1 AR12
dd) Az intézmény üzleti stratégiáját, valamint az ESG-kockázatokkal összefüggő kockázatvállalási hajlandóságát támogató befektetések és stratégiai portfólióallokáció, ideértve a	A fenntarthatósággal és az átállással kapcsolatos termékek és szolgáltatások:	<i>Az intézmény által kínált vagy kezelt pénzügyi eszközök (zöld és fenntarthatósághoz kapcsolódó hitelek, kötvények, jelzáloghitelek, alapok stb.) és tanácsadási szolgáltatások típusai.</i>	# Zöld vagy átálláshoz kapcsolódó vagy ESG-szemponthoz kapcsolódó jelzáloghitelek, hitelek és kötvényekre vonatkozó stratégia, politikák és kritériumok	# A fenntartható finanszírozás növekedése: a fenntartható finanszírozás volumenének és arányának évről évre történő növekedése # Zöld vagy átálláshoz	Minőségi: 1. táblázat m), r) sor 2. táblázat e) sor Mennyiség: i: 06–10. sz. mintadokumentum	ESRS-E1-3 ESRS-E4-1 AR 1 e Az érintett közösségek számára jelentkező eredmények: ESRS-S3-4 AR 34 b

fenntarthatósággal és az átállással kapcsolatos termékekre és szolgáltatásokra, valamint arra vonatkozó tájékoztatást, hogy a stratégiai jellegű finanszírozási döntések esetleges változásait hogyan kísérik arányos kockázatkezelési eljárások.				kapcsolódó vagy ESG-szemponthoz kapcsolódó jelzőhitelek vagy hitelek nemteljesítési rátája		
	A stratégiai finanszírozási döntések és a kockázatkezelési eljárások közötti összhang:	<i>Ez arra vonatkozik, hogy az intézmény – üzleti struktúrájának és stratégiájának kiigazítására vonatkozó döntése esetén – hogyan fogja biztosítani, hogy ezek a változások megfeleljenek az ajánlás VI.2. pontja szerint bevezetendő kockázatkezelési szabályoknak.</i>	# A hitelezési és befektetési portfóliók diverzifikálása az ESG-kockázatok szempontjából releváns kritériumok alapján, például gazdasági ágazatok vagy földrajzi területek tekintetében # A zöld hitelekre és jelzőhitelekre vonatkozó hitelkockázati politikák # Hogyan biztosítják a megújulóenergia-projektek finanszírozó intézmények, hogy a projektek megfeleljenek a környezetvédelmi	# Az ESG-kockázatok átfogó értékelésének alávetett, újonnan finanszírozott projektek aránya # Az ESG-kockázatok kifejezetten figyelembe vevő hitelezési döntések százalékos aránya # Az ESG-vonatkozású termékek haszonkulcsa: az ESG-vonatkozású termékek és a hagyományos termékek haszonkulcsának összehasonlítása		

			előírásoknak a jogi és reputációs kockázatok elkerülése érdekében			
e) Bevonási stratégia						
ea) A partnerek bevonására vonatkozó politikák, ideértve többek között a bevonás gyakoriságára, tárgykörére és célkitűzéseire, a lehetséges intézkedések típusaira és az eskalációs folyamatokra vagy kritériumokra vonatkozó információkat.	Bevonási politikák:	<i>Azok az egyértelmű politikák, amelyeket az intézmény a stratégiai és kockázatkezelési célkitűzések elérése érdekében az azonosított partnerek bevonása céljából követni fog, figyelembe véve a lényegességi értékelés eredményeit és a kockázatomérési módszereket, az ajánlás 94. pont a) alpontjával összhangban.</i>	# Cél és általános célkitűzés, például a kockázati profil megértése, illetve a kockázatvállalási hajlandósággal és a célértékekkel való összhang ellenőrzése # A partner rendelkezésére álló megoldások # Eskalációs és validálási folyamat	# Azon partnerek százalékos aránya, amelyekkel párbeszéd folyt vagy a tervek szerint sor kerül párbeszédre # Azon partnerek százalékos aránya, amelyek esetében sor került az ESG-kockázatok értékelésére # A lefedett ágazatok, termékek és üzletágak aránya	Minőségi: 1. táblázat d), o) sor 2. táblázat c) sor 3. táblázat b), c) sor	ESRS 2-SBM 2
eb) A partnerek ESG-kockázatoknak való kitettségével, valamint az intézmény célkitűzéseéhez és kockázatvállalási hajlandóságához való igazodásával kapcsolatos információk gyűjtésére és értékelésére szolgáló	Az ESG-kockázatok értékelésére szolgáló folyamat, módszerek és mérőszámok:	<i>Ez a kitettségalapú, az ágazatalapú, a portfólióalapú és a portfóliókiigazítási módszereknek az intézmény általi, az ajánlás 78–91. pontjával összhangban történő alkalmazására</i>	# A magas kockázatot jelentő partnerek előre meghatározott kritériumok alapján történő azonosítása érdekében végzett átvilágítás # A belső vagy külső pontszámokban,	# Az ESG-kockázatokra vonatkozó átvilágításnak alávetett partnerek százalékos aránya # A partnerek hitelminősítésének változása az ESG-	Minőségi: 1. táblázat k), l) sor 2. táblázat i), k) sor	ESRS-E1.IRO-1 ESRS-E4-1.AR-1a

folyamatok, módszertanok és mérőszámok.		<i>vonatkozik.</i>	illetve minősítésekben tükröződő ESG-kockázatok # Kiválasztott partnerek éghajlat-politikai pályákhoz való igazodásának mérésére szolgáló módszerek	kockázatok hatására tekintettel # A kitettségek koncentrációja bizonyos, magas átállási vagy fizikai kockázatoknak kitett ágazatokon belül # ESG-vonatkozású vitákban vagy incidensekben való érintettség		
ec) A partnerbevonási gyakorlatok eredményei, beleértve a partnerek alkalmazkodóképességének és a fenntarthatóbb gazdaságra való átállással szembeni ellenállóképességének áttekintését.	Eredmények:	<i>Ez a partnerbevonás eredményeire vonatkozik, lehetővé téve a partnerek kockázati profiljának és az intézmény által hozott intézkedéseknek az ajánlás 134. e) pont eb) alpontjával összhangban történő érdemi értelmezését.</i>	# Az esetlegesen azonnali figyelmet igénylő, jelentős ESG-kockázatok jelentő partnerek azonosításához használt kritériumok # A hitelfeltételek, például a kamatlábak vagy a biztosítéki követelmények kiigazítása az ESG-kockázatok értékelése alapján # Megerősített átvilágítás, például szigorúbb átvilágítási	# Pozitív értékelések (vagy az adott kategórián belüli bármely albesorolás) vagy negatív értékelések (vagy az adott kategórián belüli bármely albesorolás) ezen ügyfelek ellenállóképessége, valamint az intézmény célértékeihez és kockázatvállalási hajlandóságához	Minőségi 1. táblázat o) sor 2. táblázat m) sor 3. táblázat c), d) sor	ESRS-E1 ESRS 2 - SBM-2_45a AR 16

			folyamatok végrehajtása a magas kockázatot jelentő partnerek esetében # Célt(zott(abb) bevonás, például konkrét partnerbevonási tervek kidolgozása az azonosított ESG-kockázatok kezelése érdekében, például fejlesztési célok meghatározása vagy a partnerek igényeinek megfelelő, új pénzügyi termékek ajánlása	való igazodása tekintetében # Az intézmény által hozott nyomon követési intézkedések száma és típusa		
--	--	--	---	--	--	--

